

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inostranstvo razen Amerike: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne brailnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Ne mlatimo prazne slame

Prav živo je še piscu teh vrst v spominu poslednji občni zbor Kmečke zveze, ki se je vršil leta 1930. za zaprtimi vrati v dvorani Uniona v Ljubljani. Govorniki so se vrstili drug za drugim, kričali proti davkom, pri tem pa vsi zahtevali od banovine in države vse razen ptičjega mleka. Nerazsodnim poslušalcem njihove zgovornosti seveda ni prišlo na um, da bi se vprašali, kje naj vzame država, kje banovina denar za njihove težnje, če ne bo več dohodkov od davkov, carin in taks.

Danes je k sreči konec starih političnih s'rank in seveda tudi sličnim sejmarsko kričecim govornikom nihče več ne verjame. Ni pa konec nespametnega razpravljanja o gospodarskih vprašanjih po ljudeh, ki jim manjka še mnogo do na'preprostejšje gospodarske abecede. S političnih shodov se je preselilo takšno nespametno razpravljanje o gospodarskih vprašanjih v časopise, kjer razkroja še zadnje zdravo gospodarsko misel. Česa vsega ne pišejo papirni strokovnjaki po raznih strokovnih listih o tem, kako bi se dalo kmetu pomagati spet na zeleno vejo.

Tako na primer piše v nekem hrvaškemu kmetu namenjenem listu znan strokovnjak med drugim tole: «Neki kmet, dober gospodar, ima dva oralna travnikov in pet oralov njiv. Stalno redi tri krave za mleko, teleta pa prodaja. Za delo ima par konj ali volov. S pravilnim sejanjem krije vse potrebščine svojega gospodarstva doma. Ima dovolj semena in kruha za družino, dovolj krme za živino. Rediti more plemensko svinjo z mladiči in spitati dva prašiča in prehraniti dvajset kokoši. Povprečno proda dnevno za šest do deset dinarjev mleka, mlečnih izdelkov in jajc kakor tudi vsako leto pitane prašiča in troje telet. Potrudi se, da s prodajo boljših konj in volov in nakupom slabših nekaj prihrani in zasluži. S takšnim gospodarjenjem mu pride v hišo na leto gotovina v znesku 4000 do 6000 dinarjev, s čimer more plačati davek, izdatke za nabavo in vzdrževanje inventarja in poslopij, kupiti si more sol, kolomaz, obleko in obutev in kriti vse druge potrebščine svoje družine.»

Že sama trditev, da bi mogel kmet s 4000 do 6000 dinarji dohodkov gospodariti, je nevzdržna za vsakogar, kdor ve, kolikšni so izdatki na kmetiji skozi vse leto. Mimo tega pa je sploh izključeno, da bi mogel kmet na sedmih oralih prerediti sedem glav živine in pridelati dovolj hrane zase in za svojo družino. Tudi če bi bilo vse to res, moramo pomisliti, da so vsi kmetijski pridelki brez izjeme vedno zelo dvomljivi v donosu, saj so izpostavljeni vse leto najrazličnejšim uimam, ki napravijo vsak proračun dvomljiv. Najbolje je pač pogledati vzrok nestalnosti dohodkov v kmetijstvu tisti nemški gospodarski venik, ki je izrekel pomembne besede: «Kmetijstvo je najbolj nevarno podjetje, ker nima pokrite delavnice.»

Toda kdo bi se prepiral s papirnim človekom, ki hodi svojo pot mimo resničnega življenja.

Nekaj drugega pa je, če pogledamo pisanje «Kmetijskega lista», ki hoče govoriti v imenu vseh slovenskih poslancev in tudi v imenu slovenskega kmetijstva, obrtništva in celo industrije.

«Kje je treba zgrabiti?» se vprašuje navedeni list in odgovarja: «Tam, kjer je edino mogoče in hitro izvedljivo. Če se ne more povečati izvoza kmetijskih pridelkov in se jim s tem povišati cene ter na ta način povečati kmetu dohodkov, se mora brez odlaganja pričeti zniževanje njegovih izdatkov: Poceniti se mora vse ono blago, ki ga kmet rabi. Odpraviti je treba zaščitne carine na vse industrijske izdelke, ki jih delovno ljudstvo potrebuje in uporablja. V prvi vrsti na železo, tekstilno blago, papir itd. Znižati trošarino na sladkor in cene monopolnim predmetom kakor soli, petroleju itd. Določiti se morajo po zakonitem potu najnižje mezde industrijskemu delavstvu in istočasno utrditi najvišje cene industrijskim pridelkom. Z javnimi deli je treba odpraviti brezposelnost ne le po industrijskih krajih, temveč nuditi delo in zaslužek našemu malemu kmetu. Dobro vemo, da se bo velekapital do skrajnosti upiral znižanju zaščitnih carin industrijskim izdelkom in vmešavanju države v njegovo privatno gospodarstvo in da bo borba huda in težka.»

Prav kakor da smo na gori omenjenem shodu v dvorani Uniona! Če bomo odpravili zaščitne carine na vse industrijske izdelke, znižali trošarine, kje naj potem država vzame, če bi odpadla oba velika davčna vira, denar za izvedbo javnih del. Nikoli se nismo potegovali za tisto našo industrijo, ki je le toliko naša, kolikor bogati od srag našega slabo plačanega delavstva, toda že zdrava pamet nam mora povedati, da bi bila odprava vsake zaščitne carine tako hud udarec za industrijo, da ga ni oblastva, ki bi moglo potem postaviti še najnižje (seveda znatno boljše, kakor so zdaj) mezde njenemu delavstvu in istočasno utrditi najvišje (to se pravi nižje, kakor so zdaj) cene njenim izdelkom. Eno je treba pibiti: Industrijec ni kmet, ki mu je obdelana njiva več kakor vsi računi o nedonošnosti kmetovanja. Industrijec je hladen račun, ki rajši pusti, da podjetje počiva, kakor da bi mu ne neslo premajhen dobiček. Oba ukrepa, namreč odprava vseh zašči nih carin in znižanje trošarin, bi nujno dovedla do še hujše bede delovnega ljudstva.

V isti številki se peča «Kmetijski list» z vprašanjem, kako gospodarsko obnoviti našo državo.

Pobral je staro kost o potrebi izpremembe našega kmetijskega pridelovanja: «Naše kmetijstvo mora preiti na pridelovanje industrijskih in izvoznih pridelkov.» Kaj in kako bi po'em sejali, pa list previdno zamoči. Drugo mu tudi ne kaže, ko ga ni modrijana na vsej naši zemlji, ki bi mogel naj i kmetijsko panogo, ki bi dala v naših razmerah kmetu vsaj zaslužka, če že dobička ne. Hmeljarstvo, lanarstvo, oljne rastline, sadjarstvo so lahko v posameznih primerih donosne panoge, ki dajejo posameznikom ali morda manjšim pokra'inam nekaj dohodkov. Kakor hitro pa bi se te kulture razširile, bi se godilo vsem, ki bi se oprijeli novega krivega nauka, prav slabo, kakor smo podobno že večkrat doživeli. Preobilica blaga bi pritiskala na cene, ker je ni sile na svetu, da bi odpravila temeljni zakon vsega trgovanja, ki se glasi: «Cena blagu se ravna po ponudbi. Čim večja je ponudba, tem manjša je cena. Živahnost ponudbe pa zavisi od množine pridelka.» To so gospodarski zakoni, ki bodo veljali vse dolje, dokler bo imel posameznik s svojim denarjem vpliv na gospodarstvo.

Govoreč o stiski našega obrtništva pride omenjeni list do predloga, da bo treba obrtništvo zaščititi s primernimi zakoni in uredbami pred uničenjem. Kaj nič ne ve, da je stiska obrtništva posledica hudih časov, ki jih preživlja naš kmet, ko nima kje vzeti denarja niti za sol, kaj šele, da bi dal dela in zaslužka obrtniku! Mimo vsega tega pa vrši obrtniški stan po vsem svetu hudo borbo z indus'rijo, ki ga hoče čisto izpodrinuti.

Nič ne pomaga tugovati, da je naša industrija po večini v tujih rokah. Treba je pogledati resnici v obraz: Siromaščina in pridnost naših bajtarjev, ki sestavljajo veliko večino prebivalstva v naši banovini, sta kakor ustvarjeni, da jih izmozgava tuji kapital, prav tako, kakor jih guli domači, kolikor ga pač teče skozi industrijo. Šele ko pogledaš resnici v obraz, začneš spoznavati, kako bi se morda dala zdraviti današnja bolna doba.

Zato je prav otročje početje «Kmetijskega lista», če deli takšne plehke nasvete našim slovenskim poslancem za njihovo delo v narodni skupščini. Bili bi v skrbeh za bodočnost našega gospodarstva, če bi se ne zanesli na preizkušeno ljudsko modrost, da vsak glas ne seže v nebesa.

Borba vinogradnikov za obstanek

Veliko je delo, ki ga vrši Vinarsko društvo za dravsko banovino v prid članstva. Letošnji občni zbor, združen s sedmim vinarskim shodom v Ormožu je razodel vse bolečine, ki jih naše vinogradništvo čuti, pa tudi voljo, da se to zlo z vztrajnim delom zatre. O vsem tem delu pričata poročili, ki sta ju podala predsednik gosp. Lovro Petovar in tajnik, upokojeni višji vinarski nadzornik g. Jože Zabavnik, na občnem zboru v soboto.

Predsednik g. Lovro Petovar je navedel vsa dela in vse prošnje, ki jih je društvo napravilo, da olajša težavno stanje našega vinogradnika. Žal uspehov ni bilo mnogo. Naglasil je zlasti tudi zahtevo, da se določijo okoliši za vinograde, kar je upoštevano v osnutku zakona o vinogradništvu, od katerega si vinogradniki obetajo mnogo dobrega. Pečal se je tudi z veliko nevarnostjo, ki preti našemu vinogradništvu zaradi uvoza banatskih vin v naše kraje.

Tajnik g. Jože Zabavnik je obširno poročal o delovanju glavnega odbora. Poročilo se peča z vprašanjem trošarine na vino, s propagando za večje uživanje sadja in grozdja, s pregledom vinskih tipov v dravski banovini, z vprašanjem banatskih in dalmatinskih vin pri nas in z novo nevarno boleznijo vinske trte. Vinarsko društvo šteje danes 2863 vpisanih članov; zaradi gospodarske stiske je število plačujočih članov do leta 1933. silo nazadovalo, vendar se kaže v zadnjem času navzlic težavnemu položaju vinogradnikov naraščanje smisla za skupno zastopanje koristi in se je lani in letos število plačujočih članov spet precej dvignilo (za okrog 200 plačujočih članov), kar je pa še zmerom premalo.

Iz blagajniškega poročila je razvidno, da ima društvo 34.600 Din čistega premoženja.

Na shodu v nedeljo je poročal najprej ravatelj banovinske kmetijske šole na Grmu gospod inž. Ivo Zupanič o racionalizaciji v vinarstvu, g. inž. Sergij Goriup, referent za vinarstvo in kletarstvo pri banski upravi v Ljubljani, je potem govoril o številnih sodobnih tehničnih pridobitvah v vinogradništvu in kletarstvu, a društveni predsednik g. Lovro Petovar o vinogradniškem gospodarskem stališču in njegovih potrebah. Šad sobotnih in nedeljskih razprav so zahteve, ki jih vsebuje soglasno sprejeta resolucija, iz katere povzemamo:

Zakon o vinu in pravilnik k njemu naj se najstrožje izvajata; zlasti naj se strogo postopa proti kršiteljem onih odredb, ki določajo izvor in sortni značaj domačega vina. Država in banovina naj pospešujeta s čim večjimi razpoložljivimi sredstvi produktivno-vinarsko združništvo. Pri vseh trgovinskih pogodbah naj se gleda na to, da se dosežejo čim večje ugodnosti za izvoz našega vina in grozdja, zlasti v Češkoslovaško na podlagi kompenzacij. Pri sklepanju naj sodelujejo kot odposlanci vinarski strokovnjaki.

Carina na galico naj se ukine ali pa se domača galica poceni za znesek razlike na uvozni carini (132 Din). Prav tako naj se ukine carina na žveplo in druga sredstva za pokončevanje bolezni in škodljivcev.

Pri podeljevanju dovoljenj za vinotoče naj se postopa širokogrudno v korist vinogradnika, posebno v krajih, kjer se uvaža vino iz drugih vinorodnih okolišev. Dovolijo naj se brezobrestna posojila za obnovo vinogradov siromašnim vinogradnikom v izrazito vinorodnih položajih. Zemljarina za naše vinograde naj se zniža prav

tako za 20 odstotkov, kakor se je znižala zemljarina za vinograde v kamnitnem svetu, ker je velik del naših vinogradov v lapornati zemlji. Izvaja naj se najstrožje nadzorstvo trsnic v smislu trsnega izbora, selekcije, pravičnih podlag in kakovosti materiala. Cepljene trse in drug trsni material naj oddajajo banovinske trsnice siromašnim vinogradnikom po znižani ceni. Za ptujski vinorodni okoliš naj se ustanovi posebna banovinska trsnica. Vsako krošnjarjenje in preprodajanje trsnega materiala naj se najstrožje kaznuje. Nekoncesionirane trsnicarje naj oblastvo najstrožje zasleduje po zakonu.

Strogo naj se izvaja zakon in pravilnik o pospeševanju vinogradništva, po katerem sta sajenje in razmnoževanje samorodnic prepovedani. Odpade naj določba, po kateri sme imeti vsak vinogradnik do 500 samorodnic za lastno uporabo. Pri banski upravi naj se poleg referenta za vinarsko panogo nastavi še kletarski nadzornik za bivšo ljubljansko oblast. V izrazito vinorodnih srezih naj se postavijo kot sreški kmetijski referenti, odnosno njih pomočniki specialisti za vinarstvo.

Trošarina na vino naj se ukine. Dokler pa to ni mogoče, naj se trošarina zniža na največ en dinar za en liter vina. Banovinska uprava naj stavi v svoj proračun primerne postavke za prirejanje vinskih sejmov, vinskih razstav in za strokovne ekskurzije vinogradnikov. Strokovni nasveti in analize kmetijskih poizkusnih in kontrolnih postaj naj bodo za vinogradnika brezplačni, zlasti kar se tiče analize zemlje zaradi izbire pravičnih podlag. Splošno naj se pristoj-

bine za vse vinske analize znižajo za polovico. Za primer, da pride do ureditve cen kmetijskih pridelkov, zahtevamo, da pride v prvi vrsti v poštev vino. Vprašanje obrestne mere naj se uredi po dobičkonosnosti vinogradništva.

Ker nekatera sodišča različno tolmačijo uredbo o viničarskem redu, zahtevamo verodostojno tolmačenje poedinih členov te uredbe, ki jo bo predložilo Vinarsko društvo. Pri bodočih kmetijskih zbornicah naj se osnujejo samostojni vinarški odseki. Uvede naj se monopol na špirit in naj se dovoli uporabljati špirit samo v industrijske svrhe. Proizvodnja očetne esence naj se prepove, dovoli naj se samo poraba čistega vinskega in sadnega kisa. Uporaba industrijskega špirta naj se prepove za izdelavo alkoholnih pijač. Proizvodnja destilatov iz uvoženega suhega grozdja, smokey in drugega sadja naj se prepove. Vinogradništvo v vsej državi naj se strogo razdeli po okoliših. Vinogradi v ravnini naj se postopno opuste. Iz prometa naj se izključijo bela in originalna rdeča vina (cviček) izpod 8 in črna vina izpod 9 odstotkov alkohola.

Z lepo uspelega shoda v Ormožu so odposlali na predlog predsednika g. Petovarja naši vinogradniki vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II., pozdravne brzojavke pa ministrskemu predsedniku Jevtiču, kmetijskemu ministru doktorju Jankoviču in banu dr. Pucu. Upati je, da bo vodstvo pomembnega društva, ki je ostalo v dosedanjih sestavi neizpremenjeno z zaslužnim prvoboriteljem g. Petovarjem na čelu, moglo čim več doseči za naše vinogradništvo, ki ga stiskajo tegobe naše dobe.

Agrarni interesenti za svoje pravice

Ob slabi udeležbi odposlancev iz vse banovine se je vršil v nedeljo občni zbor Zveze slovenskih agrarnih interesentov. V otvoritvenem nagovoru se je predsednik g. Stražišar iz Brezovice spominjal najvišjega zaščitnika kmetov, blagopojnega kralja Aleksandra I., ki je dal izvesti agrarno reformo. Po sprejetju vdanostne brzojavke na kralja in pozdravnih brzojav na vladnega predsednika, kmetijskega ministra, ministra

dr. Marušiča in bana dr. Puca je izpodbujal predsednik članstvo v vztrajnem sodelovanju.

Za njim je govoril o delu zveze tajnik narodni poslanec g. Milan Mravlje: «Letošnji občni zbor se je sestel pod izredno hudimi okoliščinami, saj mnogi odposlanci niso mogli priti na občni zbor zaradi pomanjkanja sredstev za vožnjo. Zveza šteje 4000 članov, kar je v primeri z 20.000 agrarnimi interesenti naše banovine razmeroma malo. Vzrok za to je okolnost, da je večina

36

FARAONOV DEDIČ

Seveda so morali naši znanci sprejeti več pogojev. Zedinili so se s kraljem, da pojde v Nilovo dolino samo Sodnik v spremstvu Rometov. Ker pa ti niso znali ne koptski ne arabski, je bilo dogovorjeno, da jih bo izdal za pripadnike nekega nomadskega plemena iz zapadne Sahare, ki jim služi za tolmača. Naposled je moral tudi priseči, da ne bo črnil niti besedice o oazi in da se bo takoj vrnil, ko dobi Koptovega sina in Hajatovo «zapuščino pradedov», namreč krivi meč faraonov, stare listine in knežje pokrivalo faraona Ejmhotepa, sploh vse, kar je Kopt skrival v kleti svoje hiše. Radi so mu dovolili, da izrabi priložnost za nakup večje količine orožja.

Glede denarja Sodnik ni bil v skrbeh. Nekaj ga je imel sam, nekaj pa mu ga je dal Uasif el Hajat. Če bi bilo potrebno, bi bil vzel nekaj lahko tudi v oazi, kjer je zakopal Nelin milijon piastrov, toda da bi prišel do oaze, bi bil moral napraviti večji ovinek. To pa se mu je zdelo zaenkrat nepotrebno in zato je sklenil omejiti nakup orožja na najpotrebnejše.

Ko se je torej tako dogovoril, ni več odlašal z odhodom. Najprej so šli Rometi po mehove in posodje za vodo k Renfanhovi piramidi. Vse je bilo še dobro ohranjeno. Potem so jih napolnili z vodo in razdelili na več postaj do «Pasje gore», kjer se je začela prava karavanska pot.

Zdaj je bil Sodnik spet pri svojem pravem poslu. Neutrudno je pregledoval postajališča, saj je bil od njih odvisen uspeh njegovega potovanja. Računati je moral tudi na to, da bo moral ostati del vode za povratek. Zato so mu morali Rometi zakopati posode z vodo globoko v tla, da se voda ne bi pokvarila ali pa izhlapela. Te priprave so trajale mesec dni. Šele takrat se je toliko približal karavanski cesti, da je bil le še en dan ježe od nje.

Stari veliki duhoven ga je spremljal do tja. Skrb za oazo in njeno srečo mu ni dala miru.

Ko bi se moral naposled pri poslednjem počivališču od Sodnika posloviti, se je zdelo, kakor bi mu bilo žal, da je bil tako popustljiv. Res, najrajši bi bil v poslednjem trenutku svojega prijatelja zadržal.

O, če bi bil vedel, kakšne posledice bo imelo to potovanje, čeprav brez Sodnikove krivde, ne bi bil pustil učenjaka nazaj v Nilovo dolino.

Tako pa je samo pogledal Sodniku globoko v oči in mu dejal:

«Zmeraj si me imenoval prijatelja in upam, da so bile tvoje besede iskrene. Toda nekaj v srcu me teži in stiska, čeprav sam ne vem, kaj. Zato te še enkrat prosim iz dna duše: ne uniči svetega miru naše oaze, ampak pomisli, da te ne

bi bilo več med živimi, če te ne bi bili mi pobrali umirajočega!»

«Časti vredni prijatelj,» je odvrnil Sodnik in stisnil starčku roko, «zaupaj mi! Pri srcu svoje matere, ki bi jo rad še kedaj videl, prisegam, da bom držal svojo besedo in storil vse, da bo ostala vaša domovina radovednežem skrita. Preženi skrb iz svojega srca! Vse se bo dobro končalo, če bo Bog tako hotel.»

«Naj se usmili nas in tebe,» je dejal starec, ko je Sodnik izpodbodel svojega osla.

Potovanje je potekalo v redu. Sodnik je imel s seboj pet rometskih vojakov, ki pa niso zbuiali skoraj nič pozornosti, čeprav se niso mogli z nikomer pogovarjati. Saj se zbirajo v Nilovi dolini ljudje vseh narodov in jezikov. Skrival je šel Sodnik iskat Koptovega sina in zapuščino iz davnih dni. V banki je dvignil tudi Koptov denar, kakor mu je bilo naročeno, kupil več velblodov in precej orožja ter sploh preskrbel vse, kar so mu prijatelji v oazi naročili.

Samo enkrat se je Sodniku v Kairu zazdelo, da je šel v gneči mimo njega človek, ki ga je moral že nekoč videti. Možak ga je presenečeno pogledal, potem pa se je ozrl naglo stran in izginil v neki tesni ulici. Ko je premišljal, odkod ga mora poznati, se mu je zazdelo, da ga je videl v Dahelu. Seveda pa o tem ni bil trdno prepričan in je dogodek hitro pozabil.

Čez nekaj dni so se odpravili nazaj. Vrnitev je bila dosti hitrejša, ker so imeli zdaj velblode, ki so lahko nesli dosti večje tovore kakor osli.

agrarne interesentov v Prekmurju, saj je od skupne agrarne zemlje 16.000 ha čez 10.000 ha v Prekmurju. Prekmurški interesenti so organizirani v lastnih edinicah, ki so v ozkih zvezah z nami.

Zakoniti postopek za agrarno reformo je končan in se pričenejo parcele prepisovati na agrarne interesente. Kljub temu veleposestniki še vedno strašijo, da še ni nič gotovega. Toda ni je sile, ki bi mogla vzeti le kosček te zemlje nazaj. Prepis v zemljiško knjigo največ ovira določba, da mora nove lastnike uvesti v posest posebna komisija na licu mesta. Ker pa ni denarja za te komisije, vse počiva. Agrarna zemlja preide v roke njihovih lastnikov na dva načina, in sicer z odškodnino ali pa z odkupom sporazumno z veleposestnikom. Zveza agrarnih interesentov je vedno opozarjala člane, naj se z odkupi ne prenačijo. Odkupnino je treba šteti že v dveh do treh letih, medtem ko teče plačevanje odškodnine 30 let. Edino tam, kjer dá veleposestnik svojo zemljo za 30 odstotkov ceneje pri takojšnjem odkupu, se lahko pogodi za odkup interesent, ki ima denar. Treba je tudi pomisliti, da je cena zemlji zadnja leta močno padla; zato se mora znižati količnik za odmero odškodnine, sicer obstoji nevarnost, da bo vso agrarno zemljo prevzela Privilegirana agrarna banka, ker je ne bodo mogli interesenti kupiti. Dosedaj dodeljena agrarna zemlja ostane tistim interesentom, ki so plačevali v redu vse svoje obveznosti za njo. Nikjer ni pričakovati večjih izprememb razen pri kočevskem Auerspergu in ljubljanskem škofu.

Nato je g. Mravljec v podrobnostih navedel vso agrarno zemljo, ki je prišla v poštev za reformo. Velika težava pa je z vprašanjem razlastitve veleposestniških gozdov, ki merijo v naši banovini 170.000 ha. Čeprav je blagopokojni kralj odločil, da se vzamejo veleposestnikom tudi gozdovi do 1000 ha, so se znali veleposestniki na razne načine izogniti, delno kot tuji državljani, delno pa sporazumno z interesenti, da so rešili znatno večje površine zase. Danes upravlja razlašene gozdove začasna državna uprava, ki daje agrarnim interesentom na podlagi občinskega seznama potreben les za kurjavo in gradivo delno zastoj, delno po znižani ceni, ter izkorišča gozdove po obstoječih gozdnih zakonih. Ob koncu svojega poročila je tajnik pozival vse člane na skupno in složno delo.

Blagajnik je v poročilu tožil, da se čedalje bolj zanikarno plačuje članarina. Naglašal je, da je dolžnost vsakega člana, ki je že prišel do svojih pravic, skrb, da pride zadnji njegov tovariš do svojega deleža. Predlagal je, da bi sčasoma prekrstili zvezo v Zvezo malega človeka, ki naj bi povsod podpirala težnje najbednejših državljanov naše banovine — bajtarjev.

Na poziv predsednika je podal nato član začasne državne uprave, ravnatelj Fran Trček, poročilo o gospodarstvu uprave. Med drugim je omenjal neprilike z veleposestniki. Njihove pritožbe so zaposlile dolgo vrsto komisij, kar je oviralo delo uprave in ji jemalo denar. Vse dosedanje pritožbe pa so se pokazale ničeve.

Pri volitvah je bil ponovno izvoljen dosedanj odbor s predsednikom g. Stražišarjem. Namesto pokojnega dr. Novaka je prišel kot brezplačni pravni svetovalec v odbor njegov bivši sodelavec dr. Maček.

Ob koncu je sprejel občni zbor še resolucije, v katerih agrarni interesenti odločno zahtevajo, da se nemudno završe končna dela in da pri-

dejo že do pravne in dejanske posesti zemlje, do katere imajo pravico po zakonu. Glede razlaščenih gozdnih delov zahtevajo, da se morajo nemudno prevzeti od sedanjih lastnikov veleposestnikov, ker more imeti sedanje zavlačevanje prevzema samo ta namen, da se že tako zelo okrnjena agrarna reforma v dravski banovini še bolj brezuspeši. Sodne razprave, ki so pravkar v teku, dokazujejo jasno, kakšnih grdih sredstev so se posluževali prizadeti veliki gozdni posestniki, da v škodo naroda in države onemogočijo ali pa vsaj zavlačujejo izvedbo agrarne reforme.

Z upravo razlaščenih gozdov, kakor se vrši sedaj, agrarni interesenti niso zadovoljni in zahtevajo, naj se v dravski banovini izroči uprava razlaščenih gozdov Zvezi pašniških in gozdnih zadrug za dravsko banovino, ki bo te gozdove upravljala z vestjo poštenega upravitelja in trgovca, a v prid vseh agrarnih interesentov dravske banovine. Nimajo pa ničesar proti temu, da se postavi ta uprava Zveze pašniških in gozdnih zadrug pod strokovno banovinsko nadzornišvo.

Otvoritev petnajstega ljubljanskega velesejma

V soboto dopoldne je bil svečano odprt petnajsti ljubljanski velesejem. Kljub neugodnemu vremenu so se otvoritve udeležili številni gostje. Velesejska uprava se je letos posebno potrudila, da pripravi čim odličnejšo prireditev. Vsi paviljoni in tudi ves odprti prostor je do zadnjega kotička zaseden. Očitno se razstavljalci nadejajo, da je vendar pričakovati izboljšanja po vsej dosednji gospodarski stiski.

Med odličnimi gosti so se udeležili otvoritve divizijski general g. Petar Nedeljković, ki je zastopal Nj. Vel. kralja Petra II., častna dvorna dama ga. Franja Tavčarjeva kot zastopnica kraljice Marije in minister g. dr. Drago Marušič kot zastopnik vlade. Zbrane goste je najprej nagovoril predsednik velesejma g. Fran Bonač, ki je po lepih spominskih besedah na velikega kralja Ureditelja in pozdravu odličnih gostov izvajal, da je eden glavnih vzrokov sedanjih gospodarskih stisk v preniknih cenah kmetijskih pridelkov, kar manjša kupno moč našega pre-

težno kmečkega prebivalstva. Zaščitni ukrepi, ki so bili izdani, so le začasni, a bi bilo treba storiti nekaj končnega. Tu pa bo treba paziti na to, da se ta pereča vprašanja ne rešijo enostransko, temveč v skladu s koristmi ostalih slojev. Dotaknil se je tudi vprašanja javnih del, ki bodo poživljajoče vplivala na našo gospodarsko delovnost, zlasti če bomo ta dela izvršili z domačim materialom in domačimi podjetniki. Prav tako se je dotaknil vprašanja našega denarništva. Brez obsežne preosnove vsega našega denarništva ni videti izhoda iz sedanjih hudih razmer. Gospodarsko važnim denarnim zavodom naj država pomaga ter naj jim omogoči redno poslovanje delno s prevzemom jamstev na vloge, delno z odobritvijo primernih posojil. Država mora skrbeti za to, da se bo razvoj domače industrijske delovnosti gibal v prvih smereh, in mora predvsem pospeševati podjetja, ki se ustanavljajo z domačo glavnico. Naloga ljubljanskega velesejma pa je, da nazorno pokaže stanje in na-

Čez deset dni so prišli do «Pasje gore» in se tam dobili z velikim duhovnom, ki jih je čakal.

Ko je odhajal Sodnik v Nilovo dolino, je mislil samo na pot. Zdaj pa se je spomnil, da bi bilo dobro pogledati, ali se je Selimu pred letom dni posrečilo pobegniti z ozemlja sipin. Tega seveda ni mogel misliti, da bi dobil v sipinah kakšne sledove, ker jih je moral veter že davno zakriti in izbrisati, pač pa je vedel, da bi jih utegnil najti nedaleč oddal, kjer so postajala tla kamnitna. Saj je znano, da se ohranijo sledovi v ugodnih okoliščinah ne le na leta, ampak desetletja.

Sodnik je povedal velikemu duhovnu, kaj namerava, in ta je bil prav vesel njegovega sklepa, ker je bil zaradi negotosti sam v skrbeh.

In res! Nedaleč je v neki kotlini odkril sledove, ki jih je pričakoval.

V posameznih, s snegom napolnjenih kadunjah so se dobro ohranili.

Sam ni vedel, zakaj je šel dobro uro za njimi. Nekaj mu je pravilo, da bi mu utegnili to koristiti. Že je hotel potem obrniti velbloda spet proti jugu, ko se je iznenada zdrznil. Bog ve, zakaj so zbežali trije Selimovi velblodi na kup. In Sodnik se je začudil, ko je opazil, da jih je zdajci nastalo pet. Za trenutek je obstal, potem pa je presenečen opazil, da so od petih sledov kazali samo štirje proti severu, peti pa proti jugu — in sledovi zadnjega velbloda so bili tako dobro ohranjeni, da so morali biti prav novi.

Seveda ga je to zelo vznemirilo. Vprašal se je, odkod je mogla peta žival priti. Da bi bil kdo

zablodil v to puščavo, je bilo neverjetno, dà, nemogoče. Saj bi bil tak nesrečnik jezdil proti severu, ne pa proti jugu, če bi bil hotel priti v obljubene pokrajine. Ali je bil morda — — —?

Izenada so ga obšle najrazličnejše misli. Spomnil se je spet človeka, ki ga je bil nedavno opazil v Kairu in se mu je zdel znan. Vedel je tudi, da mora Selim vsaj približno poznati skrivnost neznane oaze. Nedvomno, najnovejše sledove je pustil nekdo, ki je hotel odkriti oazo!

Najbrž je bil tisti radovednež v Kairu pristaš Senusijcev, ki so že vedeli, kaj je storil Selim. Ko je iznenada spoznal tujca, o katerem je mislil, da je že mrtev, je to takoj sporočil šejku v oazi Dahelu. Ta je poslal ogleduhe po puščavi, da bi odkrili, kje se zdaj tuje mudi. Samo tako si je mogel Sodnik vse razlagati. Da bi bili ti sledovi samo slučajni, to misel je takoj zavrgel.

Prav tako je bilo tudi nedvomno, da ogleduh ni mogel biti sam, ampak da je imel za seboj še večje število tovarišev, saj bi se sam v puščavi izgubil in od žeje umrl. Njegovi tovariši so ostali najbrž nekje bolj na severu.

Zdaj je bilo treba hitro nekaj ukreniti. Ker Sodnik ni poznal števila skritih sovražnikov, bi bilo neumno, če bi se jim bil pokazal, ker se vzlic temu, da je bil zelo dobro oborožen, ne bi bil mogel ubraniti veliki premoči. Pač pa se mu je zdelo pametno, da poišče ogleduha, ki vohuni sam. O njem je bil prepričan, da si ogleduje taborišče njegovih spremljevalcev pod «pasjo goro». Zato je snel Sodnik puško z rame in se prepričal,

da je za strel pripravljena. Potem je pogledal velbloda za sumljivimi sledovi.

Že prav kmalu so se bili skrili v neki dolgi kotlini. Na kamnitih tleh so izginili. Ker pa je Sodnik vedel, v katero smer je moral ogleduh izginiti, jih je kmalu spet odkril. Zavil je v precej širokem loku okoli «pasje gore».

Ko je jezdil morda poldrugo uro v krogu, da je imel taborišče že na severni strani, je zagledal precej daleč velbloda, ki je ležal v globoki kotanji. Nekaj sto korakov odondod je čepel na nizkem griču njegov lastnik in se skrival za veliko skalo. Gledal je proti severu.

Ogleduh je bil torej odkrit. Treba se ga je bilo samo še polastiti.

Najpreprosteje bi bilo, če bi bil Sodnik velbloda ustrelil. Potem bi se bil mož brez upora vdal. Dvignil je že puško, toda spet jo je povesil. Velblod je bil najčistejše pasme, ena tistih neprecenljivih živali, ki prekose s svojo hitrostjo tudi najhitrejša konje. Takih velblodov je zelo malo in dobe se samo pri roparskih Beduinih v Sahari.

Seveda pa je moral Sodnik tudi pomisliti, da bi bilo vsako zasledovanje brezuspešno, če bi ogleduh ob pravem času opazil grozečo nevarnost in lahko prišel do svoje živali. Po kratkem premišljanju se je Sodnik vzlic vsemu odločil, da bo Beduina hitro napadel. Sunil je svojega velbloda, da je z dolgimi skoki odhitel proti kotanji.

K sreči je bil Beduin tako zelo zatopljen v svoje opazovanje, da je precej pozno zaslišal

predek posameznih gospodarskih panog in omogoči zveze med izdelovalci in kupci.

Na koncu svojih izvajanj je izrekel vdanost in neomažno zvestobo pokrovitelju prireditve Nj. Vel. kralju Petru II., ki so mu vsi navzočni navdušeno vzklikali. Nato pa je godba zaigrala državno himno.

Velesejem je otvoril minister za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Marušič, ki je med drugim dejal, da je naš pomladni velesejem v Ljubljani vsakoletni najpomembnejši gospodarski praznik dravske banovine. Velesejem nima samo izredno važne naloge, da je gospodarski pregled delovnosti posameznih gospodarskih panog, temveč segajo njegove naloge daleč preko ozkega okvira. On je predvsem čvrsta utrditev ustvarjajočega zaupanja v bodočnost, ki v času vseobče svetovne stiske, ko celotno svetovno gospodarstvo išče novih poti, pogumno sprejema borbo proti tiski v veri, da bodo zdrave sile našega naroda, njegova trdna vera v uspeh, njegova živavost in delovnost kos tej pošasti. Dalje nam velesejem potrjuje potrebo sodelovanja vseh gospodarskih panog, potrebo skladnosti in vzajemnosti vseh gospodarskih strok. S tem, da razvijamo industrijo, trgovino in obrt, koristimo kmetu in delavcu, ali prav tako tudi pospešujemo trgovino, obrt in industrijo, ako podpiramo našega kmeta in delavca, ki sta najboljša porabnika naših industrijskih izdelkov. Še posebej pa nam dokazuje velesejem nerazdružljivo povezanost posameznih pokrajin v naši lepi in veliki domovini. Dokazuje nam, kako nam je lastna država potrebna zato, da se lahko gospodarsko izživljamo, da si v teh njenih širokih mejah izmenjavamo svoje dobrine, da se v plemeniti medsebojni tekmi dvigamo gospodarsko in prosvetno.

Po ovoritvi so si gostje pod vodstvom predsednika g. Bonača in ravnatelja velesejma gosp. dr. Dularja ogledali vse razstavne paviljone kakor tudi posebne razstave, tako gasilsko, gošpodinjsko in modno razstavo.

šum bližajočega se jezdeca. Planil je kvišku in kakor prikovan obstal. Šele potem se je zavedel nevarnosti in skočil proti svojemu velblodu, kar so mu dale moči.

Zdaj se je videlo, da bo zmagal tisti, ki bo prej prišel. Sodnik je priganjal svojega velbloda, kolikor je mogel. Tako se mu je namen posrečil. On in beduin sta bila skoraj hkratu pri plemenitem velblodu.

Med ježo si je Sodnik vrgel puško nazaj na ramo in vzel namestu nje revolver v roke. Ko pa je zdaj pogledal nasprotniku v obraz, se je zdrznil. Možak, ki je stal pred njim, je bil Aid Omar, ki so mu rekali «Krvavi jastreb», tisti človek, ki so ga ujeli nekoč blizu Dahela. Ta ropar jih je torej zasledoval!

V svojem presenečenju bi bil Sodnik skoraj zamudil najdragocenejši trenutek. Šele ko je Beduin videl, da je igro izgubil, zaklel in segel po svojem revolverju, se je Sodnik spet zavedel.

«Stran roke od pasu in dvigni jih, drugače ustrelim», je zagrmel na razbojnika in mu nameril revolver na glavo.

S pogledom, ki je bil poln neizmernega sovraštva, ga je ropar pogledal.

«Ala enak — o, da bi oslepel!» je kriknil iz košate brade in pomišljaje se dvignil roke. «Dru-gič me je že Alah vrgel v tvoje roke...»

«In to pot te bo stalo življenje, če se boš le malo upiral», mu je segel Sodnik ostro v besedo. «Enkrat sem te že izpustil, toda ti si šel spet vohunit za mano. Zdaj boš moral prenašati po-

Politični pregled

V nedeljo pred otvoritvijo narodne skupščine so dospeli v Beograd še oni narodni poslanci, ki niso prišli že prejšnje dni. Dopoldne je bil v sejni dvorani narodne skupščine

prvi sestanek vseh narodnih poslancev, ki so bili izvoljeni na Jevtičevi listi.

Navzočnih je bilo tudi nekaj senatorjev. Sestanek je otvoril predsednik vlade g. Jevtić, ki so ga poslanci viharo pozdravili. V daljšem govoru je izrazil svoje zadovoljstvo nad uspehi, ki so jih dosegli narodni poslanci na njegovi listi pri volitvah, nato pa je orisal smernice državne in narodne politike, s katerimi je njegova lista 5. maja šla na volitve in ki so odločilne tudi za bodoče delo vlade in narodne skupščine. Pozval je narodne poslance, naj nadaljujejo do polnega uspeha politiko, ki jo je začel blagopokojni kralj Aleksander Uedinitelj.

Po poročilu g. Jevtića je bilo soglasno sklenjeno,

da se ustanovi klub narodnih poslancev, izvoljenih na Jevtičevi listi.

Enako soglasno je bil za predsednika kluba izvoljen ministrski predsednik g. Bogoljub Jevtić. Nekaj narodnih poslancev se je v imenu navzočnih narodnih poslancev zahvalilo predsedniku vlade za njegovo uspešno vodstvo državne politike.

V soboto in nedeljo so bila

v Zagrebu posvetovanja narodnih poslancev, izvoljenih na listi dr. Mačka.

V začetku so se posvetovali samo somišljeniki bivše Radićeve stranke in dr. Trumbić od bivše federalistične stranke. V nedeljo popoldne so prišli tudi somišljeniki drugih skupin, ki so kandidirali na Mačkovi listi. Posvetovanje je bilo zaključeno pozno popoldne.

V ponedeljek 3. t. m. se je

sestala naša novoizvoljena narodna skupščina

ob velikem zanimanju javnosti. Okrog poslopja narodne skupščine v Beogradu je bilo že zjutraj ob 8. živahno vrvenje. V sejni dvorani so se polnoč evlino zbrali poslanci, izvoljeni na Jevtičevi listi, medtem ko so poslanci z Mačkove liste ostali doma. Prvi sestanek narodne skupščine je otvoril kot najstarejši narodni poslanec g. Stevan

sledice svoje nesramnosti! Deni roke na hrbet! Zapomni si, da ti pošljem kroglo v glavo, če se boš le ganil!»

Beduin je zaškrilpal z zobmi, toda moral se je vdati.

«Zdaj se obrni in hodi pred menoj! Zapomni si, da je cev mojega revolverja za tvojo glavo!» mu je velel Sodnik. «Dalje!»

Možak se je obrnil. Počasi ga je gnal Sodnik proti taborišču. Velblod je ostal, kjer je bil.

Lahko si mislimo, kako presenečen je bil veliki duhovnik in kako začudeno so gledali njegovi Rometi, ko se je njihov prijatelj iznenada prikazal na jugu in razen tega še v družbi neznanega človeka. Sodnik jim je moral dvakrat ukazati, naj poberejo roparju orožje iz pasu in mu zvežejo roke na hrbtu, preden so se toliko otresli osuplosti, da so ga ubogali. Potem je moral skočiti Sodnik z velbloda in se sam prepričati, ali je ropar dobro zvezan, kajti Rometi so se še zmeraj vedli tako, kakor bi se jim bilo samo sanjalo.

«To pot, žal, ne morem povedati nič veselega», je dejal Sodnik, ko se je obrnil k velikemu duhovniku. «Ko sem vas zapustil in odjezdil proti severu, sem zapazil sumljive znake. Sledil sem jim. Naposled sem ujel tega moža, nevarnega roparja in vohuna, ki je padel že pred letom dni v naše roke, ko nas je hotel zasledovati. Pri prav takšnem opraviilu smo ga tudi danes zasačili. Kralj Meri mu bo sodil.»

Janković iz Šumadije z rodoljubnim nagovorom, v katerem je pozval poslance, naj zvesto izpolnjujejo oporoko pokojnega velikega kralja Aleksandra I. Uedinitelja: Čuvajte Jugoslavijo!

V smislu skupščinskega poslovnika so bili

izvoljeni za začasne tajnike

poslanci dr. Dragan Dimić, Boža Povrenović, dr. Jure Koce (Slovenec) in Milan Bažak.

Naslednjega dne, v torek, je imela skupščina kratko sejo.

Izvolila je verifikacijski odbor,

ki mora pregledati pooblastila izvoljenih narodnih poslancev in vse volilno gradivo, ki ga je dostavil narodni skupščini glavni volilni odbor. Zlasti mora preučiti tudi vse pritožbe proti izvolitvi tega ali onega poslanca. Od slovenskih poslancev so izvoljeni v verifikacijski odbor, ki šteje 21 članov in toliko namestnikov, gospoda dr. Ivan Jančič in Milan Mravlje kot člana in gg. dr. Josip Režek, dr. Ivan Lovrenčič, dr. Fran Šemrov, dr. Andrej Veble in dr. Jure Koce kot namestniki. Verifikacijski odbor se je sestel takoj po seji narodne skupščine k seji, na kateri je izvolil za svojega predsednika dr. Dragišo Cvetkovića, za podpredsednika dr. Janka Baričevića, za tajnika dr. Ivana Jančiča (Slovenca) in za poročevalca dr. Todora Lazarevića in dr. Vekoslava Miletića. Preden verifikacijski odbor ne konča dela, narodna skupščina ne bo imela seje.

Slovenski poslanci so se združili

v klub slovenskih narodnih poslancev.

Klub se je po seji skupščine v torek sestel in pod predsedstvom poslanca g. Ivana Mohorića razpravljaj o ureditvi dela. Sklenili so, da porazdele delo na pet odsekov, na osebni, gospodarsko-socialni, finančni, zakonodajni in zunanje-politični odsek. Nadalje je bil sprejet sklep, da bodo poslanci posredovali pri vladi za novo razdelitev dobav premoga za državne potrebe, tako da bi se izboljšal položaj slovenskih premogovnikov. Sklenili so tudi posredovati, da se sokolskim, gasilskim in dobrodelnim društvom spet dovoli prirejanje tombol.

V Franciji je padla vlada ministrskega predsednika Flandina in je

novu vlado sestavil v soboto Fernand Bouisson.

Vse je kazalo, da bo nova vlada trajnejša, dasi so se sicer čuli glasovi bojazni, da bo novi finančni minister Caillaux pri omejevanju državnih izdatkov preveč strog. Prav tako so kazali

«Ali je sam ali ima tovariše?» mu je prestrašeno rekel starec.

«Vsekako jih mora imeti, čeprav jih na lastne oči nisem videl. Najbrž so še bolj na severu in čakajo, da se vrne.»

«Potem se moramo teh ljudi polastiti», je razburjen vzkliknil starec. «Zvedeli so za skrivnost naše oaze in nas bodo napadli...»

«Ti sam ne veš, kaj zahtevaš», ga je zavrnil Sodnik in odkimal. «Mi imamo komaj štirideset ljudi s seboj. Toda čeprav bi naš bilo desetkrat toliko, nam ne bi smelo priti na misel, da bi skritega sovražnika napadli, ker bi mu nedvomno podlegli.»

Ko je starec nejeverno pogledal, je potegnil Sodnik revolver iz pasu in dejal: «Ali vidiš tole neznanatno orožje? Preden bi mogel ti do šest naštetih, bi lahko v resni nevarnosti ustrelil prav toliko sovražnikov. Noben oklep ne more človeka obvarovati smrti, ki pride iz te cevke. Še bolj zanesljivo ubija dolga cev, ki jo imam na rami. Pokazal ti bom!»

Med osli, ki so jih imeli s seboj, je bilo več takih, ki so na potovanju oboleti.

(Dalje prihodnjič.)

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

nezadovoljnost oni, ki jim ni všeč, da bi se izdali strogi ukrepi v korist stalnosti nekoliko valujočega francoskega franka. V torek se je nova francoska vlada predstavila poslanski zbornici in je dobila zaupnico s 390 proti 192 glasovom. Ko pa je Bouisson predložil zbornici zakonski predlog o izrednih pooblastilih, ki naj bi bila dovoljena vladi za preprečenje rušenja francoske valute in za ozdravljenje državnih financ, je ostala vlada z 262 proti 264 glasovom v manjšini. Zaradi tega je

Bouisson takoj podal ostavko celotne vlade. Nova vlada je bila v celem komaj 90 ur na krmlu. Položaj je trenutno zelo zapleten in ni jasno, kako naj se sestavi nova vlada.

V nedeljo se je

sestavila nova češkoslovaška vlada spet pod Malypetrom.

Prejšnja Malypetrova vlada je odstopila, kakor je to običajno, takoj po volitvah v poslansko zbornico. Nova vlada ima v zbornici zanesljivo večino.

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na mariborskem živinskem sejnu so bile za kilogram žive teže nastopne cene: debelim volom 2.75 do 3.75 Din, poldebelim volom 2 do 2.25 Din, plemenskim volom 2.25 do 2.75, bikom za klanje 2.25 do 3, klavnim kravam 2.50 do 3.25, plemenskim kravam 2 do 2.25, kravam za klobasarje 1.25 do 1.50, molznim kravam 2.25 do 3, brejim kravam 2.25 do 3.30, mladji živini 2.50 do 3.50, teletom 3.50 do 4 Din. Mesne cene: volovsko meso I. vrste 8 do 10 Din, II. vrste 6 do 8 Din, meso bikov, krav in telic 4 do 6, telečje meso I. vrste 8 do 10, II. vrste 5 do 6, svinjsko meso, sveže, 8 do 14 Din.

SVINJE. Na mariborskem sejmu so prodajali prasce: 5 do 6 tednov stare, po 50 do 65 Din, 7 do 9 tednov, po 70 do 85 Din, 3 do 4 mesece stare, po 100 do 140 Din, 5 do 7 mesecev stare, po 160 do 210 Din, 8 do 10 mesecev stare, po 220 do 280 Din, leto stare, po 300 do 340 Din. Kilogram žive teže so prodajali po 4 do 5 Din, mrtve pa po 7 do 9 Din.

Soteščan:

GRAJSKI VITEZ

(Povest iz davnine.)

Dal ji je skrbno zavito steklenico z navodilom: «Kapljico v kozarec vode zjutraj na tešče. Tekočina bo delovala počasi, a zanesljivo...»

Spravila je steklenico in pripomnila: «Potrudite se, da bo vitez kmalu sposoben za prenos iz ribičeve kočice.»

«Počakajmo še nekaj dni, milostiva. Natančno pa vam bom sporočil jutri, ko bom bolnika ponovno pregledal.»

«Prevoz se mora izvesti ponoči», mu je naročila. «Uredite vse, kar je potrebno, in nadzirajte voznika.»

Padar ji je pred odhodom poljubil roko.

Albina je po odhodu domačega padarja rahlo zadremala. Prebudila se je, ko je Edita odprla vrata. «Zejna sem!» jo je prosila vode.

Nečakinja je postrežljivo napolnila čašo in kanila vanjo kapljico svetle tekočine. Bolnica tega ni zapazila.

Pijača jo je na videz pokrepčala. Kmalu pa je začutila neko sladko utrujenost. Roka, ki jo je hotela dvigniti, ji je omahnila na odejo.

«Ali ti je slabo?» jo je vprašala Edita z namišljenim sočutjem.

«Nič me ne boli», je odvrnila. «Samo utrujena sem, toda spanje me bo okrepilo.»

To je izrekla in zaspala. Zazibale so jo prijetne sanje.

Edita je odšla po prstih iz njene sobe. «Naj le spi», ji je privoščila. «In Boga naj zahvali za tako milo bolezen. Koliko prebijejo nekateri bolniki, ta pa počke brez trpljenja v nebesa. V desetih dnevih bo končano...»

Poškodbe, ki jih je dobil vitez pri padcu v globočino, so bile sicer občutne, ne pa nevarne za življenje. Zdravljenje je naglo napredovalo. Grajski padar je uporabil vse svoje zdravilsko znanje; uspelo mu je, da so bolnika že čez nekaj dni pripeljali iz ribičeve kočice na Rovišje. Pripravili so mu udobno bolniško sobo v spodnjem delu graščine, kamor ni segal hrup z dvorišča. V sobi je bilo samo eno okno; videlo se je v dolino na šumečo reko.

Gračakova nečakinja se je pripravljala, da obišče mladega bolnika. Poprej se je oglasila pri padarju, kjer je izvedela, da je bolnikovo stanje še zmerom precej resno, zato naj ga ne razburja s kakim neugodnim poročilom. Po tem navodilu je uravnala svoje strupene načrte.

Najprej je izročila vitezu izmišljene pozdrave o Albine, njegove neveste. Lažno jo je opravičila, da ga ne more obiskati, ker so nastale nenadne ovire.

Vitez se je prestrašil. Zaslutil je, da se je moralo nekaj pripetiti. Ali pa se mu umika, ker se ne strinja z očetovo poslednjo voljo.

daj obrezanih je rastlina izjemno že do 150 cm visoka, sicer pa je v splošnem močno zaostala. Na mladih poganih povzročajo mnogo škode bolhači. Pa tudi kuštrovec se pojavlja zmerom več. Na tržišču je mirno. Cene so ostale neizpremenjene. — V Franciji je rastlina sicer zdrava, vendar zaradi dolgotrajnega hladnega vremena zelo zaostala in oslabela. V kupčiji je mirno, cene so neizpremenjene. — V Ameriki se rastlina pri ugodnem vremenu prav dobro razvija. V kupčiji pa je izredno mirno in je tržišče skoro brez prometa.

S tako lahkoto

in hitrostjo doseči tako belo perilo je
mogoče samo z

RIVIERA

terpentinovim milom

ki je izdelano na podlagi olivnega olja.

«Ali je bolna?» je začel poizvedovati. «Morda se ji je primerila kaka druga nezgoda?»

«Zadnji dogodki so omajali njeno zdravje. Ubožica se ne more potolažiti; noč in dan žaluje za svojim dobrim očetom. Padar Kozma ji je zapovedal, naj ostane v postelji, dokler poponoma ne ozdravi.»

«Pa ni nikogar, ki bi jo tolažil?» ga je užalostilo.

«Pravi, da ji očeta ne more nihče nadomestiti...»

«Verjamem», mu je od sočutja trepetala beseda.

Hinavka si je utrnila solzo. «Potrla jo je tudi vaša nezgoda», je nadaljevala. «Najprej smo izvedeli, da ste stopili predaleč na rob prepada. Pozneje pa so nas obvestili, da vas je pahnila v globočino zločinska roka. Vi nam boste povedali resnico.»

Viktor je premišljal, kaj naj bi ji odgovoril.

«Nesreča hodi zmerom za človekom.» Zvičajnica je opazila njegovo zadrego. «Hujše pa je, ako zalezuje človeka zlobnik, ki mu streže po življenju. To so besede vaše zaročenke. Boji se za vas, zato je vsa zbegana in potrta.»

«Edita, recite ji, da mi je spodrsnilo na robu. Molčite, lepo vas prosim, o teni, kar vam je znano o napadu nad prepodom.»

«Utajila ji bom», mu je obljubila. «Trdite pa tudi vi, da ste po nepredvidnosti zdrknili v globočino. Vaša blaga nevesta ne sme nikdar izvedeti

Sejmi

9. junija: Pilštanj, Tirna, Žužemberk;
 10. junija: Lož pri Rakeku;
 11. junija: Bušča vas, Kamnik (kramarski in živinski sejem), Laško, Marenberg, Metlika, Mozirje, Prelog, Pristava, Radohova vas, Radovljica in Topolovec;
 12. junija: Turnišče;
 13. junija: Brežice, Brunik, Hotemaže (samo za blago), Kozje, Stari trg pri Poljanah, Sv. Andraž v Slovenskih goricah, Št. Janž pri Dravogradu, Trebnje, Zdenska vas, Žalec, Žiri, Ig pri Ljubljani, Mala Nedelja, Slivnica pri Celju, Škocijan pri Mokronogu;
 14. junija: Lutomer;
 15. junija: Dob pri Domžalah, Dravograd, Kočevje, Kostivnica, Mozirje, Oplotnica, Planina pri Sevnici, Semič, Sv. Vid pri Stični.

Vrednost denarja

Na naših borzih smo dobili v devizah (z všteto premijo 28.50 %):

- 1 nizozemski goldinar za 29.59 do 29.74 Din;
 1 nemško marko za 17.56 do 17.70 Din;
 1 angleški funt šterling za 214.06 do 216.12 Din;
 1 ameriški dolar za 43.45 do 43.81 Din;
 100 francoskih frankov za 289.45 do 291 Din;
 100 češkoslovaških kron za 183.42 do 184.52 Din;
 100 italijanskih lir za 360.64 do 363.73 Din.

Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem kliringu po 8.95 do 9.05 Din. Voja škoda je bila po 368 do 369, investicijsko posojilo pa po 80 do 82 Din.

DOPISI

TRBOVLJE. (Smrtna kosa.) V petek zjutraj je v ljubljanski bolnišnici umrl rudniški upokojenec g. Vid Mrak. Pred dnevi je nenadno začutil strašne bolečine v trebuhu in ko je bil poklican zdravnik, je ugotovil zmešanje črev. Odredil je takojšen prevoz v ljubljansko bolnišnico, kjer je bila nujno potrebna operacija, ki je pa pokojnik zaradi oslabelega srca ni prestal. Svoji so ga v soboto prepeljali v Trbovlje. Pokojnik je bil med prebivalstvom, zlasti pa med svojimi nekdanjimi delavskimi tovariši zelo priljubljen. Gosp. Mrak, ki je delal pri rudniku kot

delavec in zadnja leta kot vrtni mojster nad 42 let, je bil zelo dobrega srca. To dokazuje tudi dejstvo, da je bil nad 30 delavskim otrokom krstni in birmanski boter. Iz srečnega zakona se mu je rodilo 13 otrok. Bil je vse življenje zdrav in izredno delaven mož. Bil je še čil in krepak, da bi mu nihče ne prisodil 68 let. Prav zato je njegova nenadna smrt vse njegove številne prijatelje in znance presenetila. Ohranimo vrlemu delavnemu možu časten spomin! Svojem naše iskreno sožalje!

DOMAČE NOVOSTI

* **Sestanka JNS.** Predzadnji ponedeljek dopoldne je sklical predsednik sreske organizacije JNS za kranjski srez g. Ivan Lončar sestanek strankinih funkcionarjev v srezu. Sestanka se je udeležilo lepo število nacionalnih delavcev iz kranjskega sreza. V uvodu je poročal o političnem položaju gosp. Lončar, nato pa se je vršila živahna razprava, v katero so posegli med drugimi župan notar g. Stevo Šink, župan g. Ciril Pirc, g. Šmid iz Selc, g. Križnar in mnogi drugi. Na sestanku so bili sprejeti sklepi za poživljenje dela med narodom. Enak sestanek se je vršil tudi na Jesenicah, kjer je med funkcionarji JNS in povabljenimi župani poročal o političnem položaju narodni poslanec g. Ivan Mohorič. Njegovo poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem.

* **Kosti radgonskih junakov v domači zemlji.** Gornja Radgona se je 30. maja lepo oddolžila nesrečnim žrtvam Avstrije, ki so bile zaradi svojega jugoslovenskega prepričanja ustreljene 27. maja leta 1918., in pa borcem generala Maistra, ki so padli v borbi za svobodo jugoslovenske zemlje. Prvi so bili ustreljeni v Radgoni kot jugoslovenski uporniki in tam pokopani. Maistrovi borci pa so počivali na pokopališču v Obrajni. Zemske ostanke prvih in drugih je dala gornjeradgonska občina v Avstriji izkopati in prepeljati na našo zemljo, v Gornjo Radgono, kjer se je vršil omenjenega 30. maja veličasten pogreb, ki so se ga udeležili zastopniki narodnih društev in drugo občinstvo iz vse Slovenije. Ko so spuščali krste v grob, je častna četa vojakov oddala tri salve. Duhovščina je opravila pogrebne molitve in na krste so se začeli vsipati cvetje, zelenje in venci. Domači župnik g. Martin Gaberc je v lepem govoru počastil spomin padlih

borcev, ki jim je po 17 letih izpolnjena zadnja želja, da leže v domači zemlji. Ob največji pozornosti je nato izpregovoril podban g. dr. Otmar Pirkmajer rodoljubne besede. Dejal je med drugim: «Slava vsem slovenskim materam, ki so rodile take sinove in jih vzgojile, da so vedeli spoštovati svoj jezik in so bili sposobni položiti svoja trupla na oltar za svobodo Jugoslavije. Ko stojimo tu ob grobu naših slovenskih junakov, se moramo zavedati, da je prepojena jugoslovenska zemlja s krvjo, z rekami krvi je zalita in na gomilah kosti je zgrajena, tako da nas bo večno spominjala vseh onih velikih junaških naporov, po katerih je nastala jugoslovenska država. Zlasti ti, draga mladina, prisezi v svojih srcih, da ostaneš zvesta svoji zemlji. Mrtvim junakom večna slava!» Za gospodom podbanom so še drugi govorniki počastili spomin naših junakov.

* **Inž. Josip Močnik novi rudarski glavar.** Imenovanje gosp. inž. Josipa Močnika za rudarskega glavarja je vsa naša javnost, zlasti rudarji, sprejela z iskrenim zadoščenjem na znanje. G. inž. Močnik se je rodil leta 1887. v Idriji, kjer je bil njegov oče uradnik pri rudniku.

* **Nov jugoslovenski konzul v Celovcu.** Na predlog zunanjega ministra je imenovan za generalnega konzula v Celovcu gosp. dr. Ljudevit Koser.

* **Prevozne ugodnosti za gasilce.** Prometni minister Vujić je predpisal uredbo o ugodnostih na državnih železnica in ladjah za gasilske organizacije v državi. Po tej uredbi bo dobilo starešinstvo gasilskih zvez triletno vozovnico z veljavo za vse proge in razrede, ki si jih bo samo izbralo, proti plačilu tretjine cene. Člani uprave gasilske zveze, ki stanujejo izven Beograda, bodo prav tako po tej uredbi uživali pri potovanjih na seje uprave polovični popust na železnica pri vseh vlakih. Člani osrednjega in nadzornega odbora gasilske zveze bodo v primeru potovanja na seje osrednjega odbora zajednice kakor tudi predstavniki gasilskih žup in čet, če bodo potovali na skupščino gasilske zajednice, prav tako uživali polovični popust na železnica. Enake ugodnosti pri potovanjih bodo imeli člani župnih uprav, če bodo potovali na seje župne uprave. Člani in naraščaj vseh gasilskih organizacij bodo v primerih, če bodo potovali na župne zlete, kongrese, gasilske tečaje in na proslavo gasilskih organizacij, enako deležni polovičnega popusta. Ob priliki državnih kakor tudi vseslovenskih in mednarodnih gasilskih zle-

resnice. Preveč bi jo skrbelo, kdaj bo zlobnik nadaljeval svoje vražje delo.

Predznanico je objela tiha radost. Vitezu je zavezala jezik. Napaden je bil, pa bo moral molčati. Tako je skrila napadalca, svojega tajnega zaveznika, ki pa ne bo odšel plačilu. Kaznovala ga bo ob pravem času ona sama.

Zanimalo jo je, ali je vitezu znano, kdo ga je napadel o mraku nad prepodom.

«Nekdo, ki sem mu na poti in mu je najbrž mnogo na tem, da bi me spodrinil...»

«Tedaj imate nevarnega tekmeča», jo je zadovoljil njegov odgovor.

«To bi morali vedeti vi bolje kakor jaz», jo je izkušal. «Ako vam je znano kaj takega, govorite!»

Zlobnica je hotela nekaj namigniti, pa se je spomnila, da bolnika ne sme vznemirjati. «Albina je v tem pogledu še otrok», mu je gladko zanikala. «V družbo ni zahajala drugače kakor z očetom...»

Viktor je bil zadovoljen. Tudi sam je že slišal, da se hči roviškega graščaka ne ukvarja z nikomer.

«Veže pa jo tudi neka pogodba», je nečakinja omenila važno. «Menda je zapisano, da se mora Albina poročiti z vami, sicer ji odpade nekaj zapuščine. In stric vas je v oporoki določil za naslednika...»

Čudil se je, odkod ji je vse to tako dobro znano.

«Albina mi je zaupala», se je zlagala. «Prav za prav bi morala o tem molčati, pa mi je kar ušlo z jezika. Komu drugemu bi ne črhnila besede.»

«Všeč mi je, ker mi zaupate, milostiva. Bržkoné vam je tudi znano, kje je shranjena oporoka.»

«Ako se ne motim, je oporoka spravila Albina. Kako pa naj ve za njeno vsebino, ako jo hrani kaka druga oseba.»

«Tedaj je oporoka v skrbnem varstvu», mu je ugajalo. «Važno je, da ne pride v roko kaki nepoklicani osebi. Take reči se ne smejo valjati pod nogami.»

Edita se je skoro užalilo. Vitezov opomin ji je segel v kosmato vest, ki se je pričela buditi. Očitno ji je laž in hinavstvo. Ker ni bilo odziva, je spet trdo zaspala.

Vitez je bil še slab ter ni mogel dolgo govoriti. «Pojdite in pozdravite Albino. Recite ji, naj skoro okreva», ji je rekel ob odhodu.

«Takoj ji ponesem vaše želje» Hinavka je odhitela s črnimi naklepi. Mar ji je bilo za bolnico zdaj, ko je priložnost, da jo odrine in stopi na njeno mesto. Vitez se ji je prikupil. Oviti ga bo morala okrog prsta. Ali ji bo uspelo? Zmagali bosta njena zvijačnost in strupena tekočina.

Na hodniku je srečala služabnika Urha. Pozvala ga je, naj ji sledi v sobo.

«Ali poznaš mladeniča, ki se je ponesrečil v prepadu?» je začela oblastno, ko je zaprla vrata.

«Ne vem, odkod ga je prineslo...» Urh ni bil neumen; brž si je domislil, da ne sme povedati resnice.

«In kaj je rekel ribič?» je hotela izvedeti.

«Nič ga ne pozna», jo je razveselil. «Mladenič še takrat ni bil toliko pri moči, da bi bil mogel razločno govoriti.»

Nečakinja je komaj skrivala veselje.

«Ponesrečenec je neki tujec, ki nima svojcev», je začela pripovedovati. «Ljubezen do bližnjega nam velevala, naj ostane tukaj, dokler ne okreva. Ti mu boš odslej za strežnika; glej, da boš opravljal svojo službo tako, kakor se spodobi. Rovišje slovi od nekdanj po svoji gostoljubnosti in ta ugled mora tudi ostati. Čast davnih prednikov naj uživa še daljno potomstvo.»

Služabniku je ugajalo njeno naročilo. Poslušno se je priklonil in hotel oditi.

«Še nekaj!» ga je zadrževala. «O tistem napadu nad prepodom se ti je sanjalo. Višel si nekoga, ki je pahnil mladeniča v globino. Sam pa pravi, da se je ponesrečil. Zdaj naj uganem, komu bi verjela.»

Urh se je nalašč zamislil: «Mračilo se je, gledal sem od daleč. Bog ne da, da bi trdil, česar ne morem dokazati...»

«Urh, to je prava beseda!» ga je pohvalila. «In pri tem moraš ostati. Glej, da ne boš blebetal kaj drugega! Mladenič ne mara, da bi govorili o napadu.»

«Molčal bom ko zid», se je zavezal ter se ponovno priklonil.

kov in kongresov v državi ali pa v tujini bodo uživali vsi člani in naraščalniki gasilskih organizacij kraljevine Jugoslavije tako za potovanja posameznikov kakor tudi za potovanja v skupinah tričetrtinski popust. Gasilske čete, če bodo potovala zaradi gašenja požarov ali zaradi pomoči ob kakih večjih nesrečah, povodnih ali potresih, se bodo lahko brezplačno vozile po železnici do postaje, ki je najbližja mestu nesreče. V teh primerih bodo gasilci lahko uporabili oni vlak, s katerim najhitreje prispejo na mesto nesreče. Izvzeti so ekspresni vlaki. Ob vračanju se bodo gasilske čete vozile v najnižjem razredu uporabljenega vlaka za plačilo četrtinske vozne cene. Kakor gasilce bo železnica brezplačno prevažala do mesta nesreče tudi gasilsko orodje, ki ga jemljejo gasilci s seboj. Ob vračanju se bo pa morala plačati voznina samo v primeru, če bi se moral za orodje vzeti poseben vagon, in sicer za vsak vagon in kilometer po 5 Din. Iste vozne olajšave kakor na železnicah predpisuje uredba za gasilce tudi na vseh ladjah.

*** Smrt starega duhovnika.** V bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji je v torek preminil duhovnik zavoda p. Bernard Drab, ki je lani decembra obhajal 80letnico rojstva. Pokojnik, ki je na zavodu deloval kot duhovnik nad 20 let, je bil po rodu Čehoslovak iz Benešova. Častitljivi starček, ki ga je bila sama dobrota, si je pridobil med nami s svojo dobrodušnostjo naklonjenost vseh slojev. Z veliko požrtvovalnostjo je skrbel za dušni blagor bolnikov. Ves prosti čas pa je posvetil lepi knjigi in preskrbel zavodu vzorno urejeno knjižnico, iz katere se izposojajo bolnikom knjige v razvedrilo in tolažbo. Naj v bratski zemlji počiva v miru!

*** Nenadna smrt uglednega veletrgovca.** V nekem zdravilišču v Gradcu je umrl znani ugledni veletrgovec g. Fran Oset, ki je bil prej na Vrskem, a je bil zdaj solastnik Daj-dama v Ljubljani. Pokojnik je bil v zdravilišču operiran, pa so nastopile komplikacije, za katerimi je umrl. Štel je 65 let. Bodi mu blag spomin, njegovim svojcem pa naše iskreno sožalje!

*** Smrt obeh na Vrhpolju ranjenih orožnikov.** Kakor smo zadnjič poročali, je neznan zločinec v hiši bajtarice Gabrškove na Vrhpolju pri Moravčah streljal na orožniškega komandirja Franca Vrička in podnarednika Franca Štefančiča. Oba orožnika so nevarno poškodovana prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer sta drug za drugim preminila. Oba vestna in priljubljena

Nečakinja ga je odslovila v zavesti, da ga ni na svetu, ki bi se ji drznil nasprotovati.

Urh je takoj nastopil novo službo. Z vitezom sta se hitro sprijaznila in postala dobra prijatelja. Njuno prijateljstvo pa je moralo ostati tajno; Edita ni smela vedeti, da se razumeta vitez in njegov služabnik.

Grajsko nečakinjo je na videz spremljala sreča. Kar je začela, ji je uspelo. Egon jo je povedel v votlino; sam ji je priletel v zanko kakor ptiček, ko ga ni niti pričakovala. Brez njega bi ne bila našla oporoke in dragocenega nakitja.

Padarja je oslepila z nagrado, ki mu jo bo seveda treba izplačati po storjenem delu. Zdaj je uveljavila šele prve načrte. Pot do vitezovega srca je še strma ter jo bo morala izravnavati. Treba bo mnogo previdnosti in razuma. Iz njegovega srca mora izrvati Albino ter se vrniti vanj sama. Gotovo bodo ovire. Viktor je preveč navezan na svojo bodočo nevesto. Upanje, da jo bo zavrnil in pozabil, je doslej majhno in lahko vsak trenutek ugasne med pepelom. Kdo drugi bi obupal; toda ona mora zaupati, ako hoče gospodovati. Dva zaveznika je že premotila, pa naj bi se ji upri tretji, katerega ima še najbolj v oblasti!

Kadar bo premagala trdnjavo in kraljevala v vitezovem srcu, tedaj bo opravljeno njeno delo. Poprej pa se mora zavarovati, da je ne vržejo s prestola. Popraviti je treba oporoko, pa tudi li-

Obleka dela človeka-TIVAR dela obleke

Prijetno poletje v TIVAR obleki!

Poletna moda je praktična: elegantne svetle hlače, lahek poseben suknjič brez podloge (janker).

Nabavite si tako obleko pri nas.

Niti v najtoplejših dneh Vam ne bo vroče.

Bouret obleka . . .	190 — 240 Din
Kaša hlače . . .	90 — 110 — 140 Din
Janker	110 — 130 Din
Tricot — Sacco . .	110 Din
Bele Bouret hlače .	90 — 100 — 110 — 130 Din
Otroški janker . . .	65 — 75 Din
Velvet hlačke . . .	40 — 45 — 50 Din
Bouret hlačke . . .	45 — 50 Din

Vse naše poletne obleke se lahko pere.

Obiščite nas!

TIVAR OBLEKE

orožnika, ki sta padla kot žrtvi svojega poklica, sta bila poročena. Vričko zapušča poleg soproge 11letno hčerko, Štefančič pa poleg soproge šele štiri mesece staro dete. Bodi obema pokojnikoma ohranjen časten spomin. Njunim svojcem naše iskreno sožalje!

*** Važno za posetnike letošnjega ljubljanskega pomladanskega velesejma.** Posetniki velesejma imajo petdesetodstoten popust na železnicah. Za izrabo popusta je izdala železniška uprava posebne železniške izkaznice, ki se dobivajo pri blagajnah vseh železniških postaj po 5 Din. Posetnik naj kupi na odhodni postaji izkaznico in vozno karto do Ljubljane. Številko vozne karte mu vpiše postajna blagajna na železniško izkaznico, ki jo žigosa. Uprava velesejma potrdi ob-

iskovalcu na izkaznici, da je obiskal velesejem. Pri povratku žigosa izkaznico še blagajna ljubljanske železniške postaje. Nato velja vozna karta za brezplačen povratek po isti ali krajši poti. Železniška izkaznica brez potrdila o obisku velesejma za brezplačen povratek ni veljavna. Popust velja za dopotovanje v Ljubljano od 27. maja do vštete 11. junija, za povratek pa od 1. do vštete 16. junija.

*** Ameriški Slovenci potujejo s parnikom «Normandie».** «Normandie», najnovejši in najrazkošnejši francoski ekspresni parnik, je po štiridnevni pomorski vožnji srečno pristal v New Yorku. Priboril si je sinji trak Atlantika, kajti še nikdar doslej ni bil Atlantik premagan v rekordnem času štirih dni. Tudi naše Slovence, živeče

stino, ki je priložena v pojasnilo. Oboje mora izvesti od svojega zaveznika za vsako ceno.

V temni celici ob grobnici se je Egon silno dolgočasil. Vso noč je čakal zaveznico, da bi mu prinesla kako poročilo. Prav razveselil se je, ko je proti jutru potrkala na vrata.

Prinesla mu je jedi in pijače. Odložila je košaro in sedla na drugo stran mize, daleč proč od njega. Glavo je naslonila v dlan in oprla komolec na koleno. S svojim ponarejenim vedenjem ga je hotela ostrašiti.

«Ali je spet kaj novega?» se jo je komaj upal vprašati.

Navihanka je gledala v tla in molčala.

«Morda ste naleteli na kako neprijetnost...»

«Jaz ne», je dahnila malomarno.

«Kdo pa?» ga je oplašilo.

«Oni, ki je kriv zločina ter se skriva pred biriči...»

«Mar sem ga jaz?» je porasel. «Že spet stara pesem! Ne mučite me s tako neumnostjo!»

«Dokazano je. Tisti, ki so vas videli, so vas že izdali...»

«Pa so se opekli...» je komaj prikril bojazen. Pogledala ga je z gnusom in rekla: «Zločin vam je zapisan na obrazu...»

Razkačen kakor gad se je dvignil ter ji zapretel: «Milostiva! Ako bi kdo drugi izrekel te besede, bi poskrbel, da bi jih nikdar več ne izustil...»

«Drznete se mi celo groziti?» ga je zavrnila pogumno. «Trdovraten grešnik!»

«Mir!» je pihnil vanjo ter ji nameril z obema rokama. Oči so se mu iskrale od gneva.

«Udarite, kar udarite!» Stopila je predenj ter mu nastavila prsa. «Ubijte me, ako hočete imeti novo žrtev na svoji vesti. Prišla sem, da vam pomagam iz kaluže, kamor vas tlači vaše zlobno dejanje, a vi odklanjate mojo pomoč.»

«Vaše vedenje je danes čudno», se je naglo pomiril. «Zakaj pa pridete s takim viharjem!»

«Človek ni zmeraj dobre volje. Begajo me posledice, ki bi nastale, ako se najini načrti izjalovijo. Nevarnost je čedalje večja; na to vas moram opozoriti.»

«Tedaj mi svetujte, kaj naj ukrenem», je bil spet pohleven. «Bodiva složna in poiščiva pot iz zagate.»

«Nasveta pričakujem od vas», ga je zavrnila.

«Ženske ste navadno spretnejše, kadar spletate zvižaje...»

«Zadeva je resna», je odvrnila na opazko.

«Midva se ne bojiva štirih», se je potkal na prsi. «Tisti, ki bi nama bil nevaren, se je že ohladil...»

«Prazne nade!» je rekla zbadljivo.

«Zakaj?»

«Vitez ni poginil v prepadu... Našli so ga v nezvesti na kupu gozdne trave. Poškodbe so sicer hude, a upajo, da bo počasi okreval...»

«Milostiva!» Zlobniku je hreščalo v grlu, kakor bi ga hotelo zadušiti. «Ali je resnica? Saj ni mogoče!»

(Dalje prihodnjič.)

v Ameriki, je zamamila misel, preživeti štiri nepozabne dni v čarobnem okviru plavajočega mesta Oceana. Zato so sklenili organizirati svoj letošnji izlet v domovino na tem bajnem pomorskem velikanu. 50 Jugoslovancev, med njimi 30 ameriških Slovencev, se vkrca dne 7. junija pod osebnim vodstvom gosp. Avgusta Kollandra iz Clevelanda na «Normandie» ter bodo že po sedmih dneh prispeli v Ljubljano. — Drugo večjo skupino ameriških izletnikov, ki jo vodi slovenski zastopnik v New Yorku, g. Leon Zakrajšek, pa pripelje francoski prekomornik «Champlain», ki odpluje dne 15. junija iz New Yorka. Izletniki se udeležijo tudi evharističnega kongresa v Ljubljani. Pojasnila o prihodu teh izletnikov daje zastopništvo «French Linie» v Ljubljani, Masarykova cesta št. 14.

* **Binško pozdrav.** Iz Kosovske Mitrovice smo prejeli: Slovenski fantje vojaki, služeči pri 24. pehotnem polku, želijo vsem bralcem in bralkam «Domovine» vesele binško praznike: Rep Anton (Bantje pri Štrigovi), Carović Josip (Veščica), Resnik Franc (Videm ob Savi), Štefančič Franc (Videm ob Savi), Šoba Franc (Videm ob Savi), Novak Ivan (Št. Rupert), Simončič Večeslav (Št. Rupert), Vidrih Ivan (Blanca), Kočvar Ignac (Okronak), Kovač Dominik (Škocijan) in Ženar Rudolf (Rajenburg).

* **Razpisana sta natečaja na vojaških zavodih v Kragujevcu in Kruševcu,** in sicer na vojaško-obrtnem in vojaško-tehničnem, za mladeniče od 12. do 15. leta starosti. Pojasnila se dobivajo pri Peru Francu, kapetanu v pokoju, Ljubljana, Matistrova ulica št. 14. Priložiti je treba tridinarsko znamko za odgovor.

* **Širina platišč pri tovornih vozilih.** L. 1933. se je z zakonom določila širina platišč pri tovornih vozilih in odredil rok 31. december 1934., po katerem se kolesa s prejšnjimi ožjimi platišči (to je s platišči, ki so ožja od 6 cm) ne smejo več uporabljati. Opozorjamo obrtniška združenja, v katerih so včlanjeni kolarji in kovači, na to zakonito določilo. Proti onim, ki bi kljub temu zakonitemu določilu in kljub opozorilu še nadalje uporabljali vozila s preozkimi platišči, bodo pristojna oblastva uvedla kazensko postopanje.

* **Hude nevihte v raznih krajih države.** V Sloveniji je toča v zadnjih dneh napravila občutno škodo v nekaterih krajih Slovenskih goric. Škoda pa je posebno huda zaradi tega, ker je zadela prav one kraje, ki so bili nedavno hudo oškodovani zaradi slane. Najhujše je bilo v Pesniški in Ščavniški dolini. V četrtek na praznik in dan nato so nevihte napravile največ škode v Bosanski Posavini. Najhujša nevihta s točo je besnela po južnem delu derventskega sreza, potem pa so se usodni oblaki pomaknili v smeri reke Bosne. Med nalivi je padala debela toča, ki je mnoge nasade čisto stolkla. Tudi sadovnjaki so močno trpeli. Debela toča je klestila in lomila veje. V okolici Osijeka so bili hudi nalivi s točo, ki so napravili največ škode po sadovnjakih in vrtovih. V Zemunu in okolici je med plohami padala gosta toča, ki je dosegla tudi velikost orehov. Toča se je vsipala 15 minut in hudo oklestila trsje, sadno drevje in povrtino. Najhujša škoda je bila v okolici Slankamne.

* **Huda nesreča slovenskega motociklista v Češkoslovaški.** Pardubiška skupina Lige češkoslovaških motociklistov je priredila v nedeljo mednarodne motociklistične tekme v Pardubicah. Več tekmovalcev je padlo, toda vsi so odnesli zdravo kožo razen znanega jugoslovenskega dirkača Ludovika Stariča, ki se je hudo ponesrečil. Starič ima pretresene možgane in mnogo manjših ran in prask po vsem telesu.

* **Velik požar v Voklem.** Te dni so pogorela v Voklem gospodarska poslopja posestnikov Janeza Zupanca in Janeza Žirovnika. Razširjenje požara so preprečili gasilci iz Vokla, Stražišča, Voglja, Trboja in Senčurja. Posebna zahvala za omejitve požara gre gasilcem iz Stražišča, ki so naglo prihiteli z motorno brizgalno ter tako največ pripomogli, da ni postala nesreča še večja. Vzrok požara ni znan.

* **Smrten padec.** Pri novi stavbi v Sokolski ulici v Mariboru je bil zaposlen kot pomožni delavec Jakob Kaiser iz Bresternice. Te dni mu je na visokem odru spodrsnilo ter je padel tako nesrečno, da je udaril z glavo ob betonska tla. Nezvestnega so reševalci prepeljali v bolnišnico, kjer je umrl.

* **Požar od strele.** Pretekli dni je bil v okolici Slovenske Bistrice hud naliv s točo. Med nevihto je strela udarila v hišo posestnice Ane Vrhovškove na Cigoncih. Gasilci so bili sicer hitro na kraju požara, vendar so mogli požar samo omejiti, da se niso vnela še sosednja poslopja.

* **Nogo mu je zdrobilo.** Huda nesreča se je zgodila v gozdu pod Ljubično nad Poljčanami. 28letni posestnikov sin Oskar Harinski iz Spodnjih Poljčan je podiral drevje. Ko je padla zadnja bukev, ga je pokopala pod seboj. Harinski je dobil hude poškodbe. Predvsem je poškodovana leva noga, ki je trikrat zlomljena. Ponesrečencu je nudil pomoč banovinski zdravnik dr. Hronovsky, nato pa so ga s prvim vlakom odpravili v mariborsko bolnišnico.

* **V osmih tednih trije požari.** V četrtek so imeli v Podsredi svečan sprejem novega župnika g. Jakoba Zidanška, brata načelnika kmetijskega oddelka g. inž. Josipa Zidanška. Ko so se ljudje s slavlja razhajali pozno ponoči, so zaslišali klice: «Gori, gori!» Ogenj je prva opazila domača nočna straža. Gorelo je gospodarsko poslopje posestnika Ivana Kosa. Ogenj je nastal kar na dveh koncih šupe ob gospodarskem poslopiju, kar priča, da je zažgala hudobna roka. Na pomoč prispeli gasilci so ogenj omejili. Ker so se od uničene zgradbe poznale stopinje neznanca preko krompirja na vrtu, je upati, da bo ta sled pomagala ugotoviti zločinca. To je v teku osmih tednov že tretji požar v Podsredi. Okolnosti pri vseh treh požarih kažejo na požig od ene in iste roke.

* **Nevaren padec.** V Železnikih je padla Lovra Trojarjeva, hčerka služkinje, z okna prvega nadstropja. Deklica si je zlomila obe nogi in dobila tudi hujše notranje poškodbe. Njeno stanje je resno.

* **Pri trganju šmarnice se je smrtno ponesrečil.** V soboto je šel 14letni tesarjev sin Stanko Habjan z Bleda na precej visoki Kupljenik trgati šmarnice. Fant je plezal po nevarni steni, izgubil ravnotežje in omahnil. Padel je kakih 25 m globoko in s hudimi notranjimi poškodbami nezavesten obležal. Ljudje, ki so videli nesrečo, so fanta pobrali in prenesli na Bled, kjer mu je nudil prvo pomoč zdravnik dr. De Gleria. Nato so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer je umrl.

* **Ogenj v Lancovi vasi.** Pišejo nam: Dne 27. maja popoldne je nastal ogenj v hiši Jakoba Špraha v Lancovi vasi. Ženskam, ki so delale na bližnjih njivah, se je zahvaliti za rešitev pohištva in drugih reči. Da se ni užgalo tik zraven hiše stoječe gospodarsko poslopje, pa gre zahvala v prvi vrsti Jožefu Murku, Jakobu Mlakariju, Jožefu Kmetcu in drugim iz Lancove vasi, ki so požrtvovalno gasili in omejevali ogenj. Škoda je le delno krita z zavarovalnino.

* **Gadje prihajajo na solnce.** V ljubljansko bolnišnico so prinesli sedemletnega Stanka Grčarjevega s Hriba nad Dolom pri Ljubljani, ki ga je v gmajni pičil gad. To je prvi primer kačjega pika v letošnji pomladi v ljubljanski okolici.

* **Smrtna nesreča s čolnom v narasli Muri.** Predzadnjo soboto je bila Mura visoka, da ni bil mogoč prevoz z brodom pri Petanjcih-Radenci. Promet, ki je v teh krajih precejšen, je vzdrževal brodar s čolnom. Tako je naložil že proti večeru pri Radenci v čoln 11 oseb, da jih prepelje na levi breg Mure. Kazalo je že, da bo srečno dosegel breg, pa so valovi zanesli čoln v leseno ogrodje broda. Supnek je bil tako silen, da so se znašli vsi potniki v deroči vodi. Najboljši plavači so se sami rešili, medtem ko so se drugi začeli potapljati. Med ponesrečenci je bil tudi orožniški kaplar g. Aleksander Šota, ki je

skočil za že potapljačim se kmetom Avgustom Šadlom iz Gerlincev in ga z največjim naporom rešil iz valov. Takoj za tem pa se je ponovno vrgel v valove in rešil še kmeta Ivana Horvata iz Krapine. Dejanje pogumnega orožnika zasluži vse priznanje. Prevrnjenega čolna se je oklepala še stara ženica Terezija Zupanova. Z veliko brzino so jo valovi vlekli s seboj. Brodar in drugi so jo izkušali dohiteti z drugim čolnom. Dva kilometra daleč od kraja nesreče je voda k sreči zanesla čoln s skoro onesveščeno ženo pod kolesje Omarjevega mлина, kjer je čoln obtičal. Le na ta način jo je bilo mogoče rešiti. Nesreča pa je, žal, zahtevala smrtno žrtev. Od 11 ponesrečenih oseb je utonil Anton Horvat iz Zurmana v krapinskem srezu.

* **Gospodarsko poslopje je zgorelo v Radečah** v bližini Piatnikove papirnice. Iz okolice je prihitelo mnogo ljudi reševati iz gorečega poslopja, kar se je dalo rešiti. Delavci iz papirnice so pripeljali svojo brizgalno. Na pomoč je prihitela tudi radeška gasilska četa, ki je ogenj omejila. Ogenj je bil najbrže podtahnjen.

* **Smrt na pragu bolnišnice.** Te dni je prinesla posestnica Anželova iz Cerkenjaka v mariborsko bolnišnico svojega bolnega sinka. Na pragu bolnišnice pa je deček izdihnil.

* **Strašna novost!** Še nikoli! Svila po 11 Din, Stermecki, Celje.

* **Ogenj.** V Makolah je nastal ogenj v gospodarskem poslopiju posestnice Marije Mesaričeve. Poslopje je z vso vsebino zgorelo do tal. Škoda je le delno krita z zavarovalnino.

* **Žrtev tihotapstva.** Predzadnji ponedeljek je hotela večja družba vtihotapiti v Italijo več konj. V snežniških gozdovih pa so naleteli na obmejne stražnike. Ker se tihotapci na klice niso hoteli ustaviti, so stražniki začeli streljati in so ustrelili Janeza Špeha, posestnikovega sina iz Šmarate. Krogla ga je zadela v hrbet. Bil je na mestu mrtve. Ubili so tudi enega konja, druge pa so zaplenili. To je nov opomin, naj se ljudje ne spuščajo na nevarna pota tihotapljenja.

* **Pri vožnji bale obstreljen.** Maks Kogovšek, 20letni mizarški pomočnik iz Rovt, je z drugimi fanti vred vozil balo. Po starem običaju so fantje streljali s puškami in samokresi. Med streljanjem pa je nekdo po nesreči Kogovšku obstrelil hrbet. Fanta so prepeljali v bolnišnico.

* **Po nedolžnem ustreljen na begu.** Zasedovanje obeh zloglasnih zločincev Omerze in Urbanča, izmed katerih eden je bil menda tisti zločinec, ki je napadel na Vrhopolju orožnika Vrička in Štefančiča, je zahtevalo nedolžno žrtev. V gornjegrajskem srezu je bil ustreljen domačin, ki se na poziv orožnikov ni hotel ustaviti. Te dni že v mraku so orožniki na Otoku, občina Bočna, naleteli na sumljivega neznanca. Vse orožniške postaje so pač dobile strog nalog, naj budno pazijo na sumljive ljudi in naj vsakogar ustavijo. Vestni gornjegrajski orožniki so neznanca pozvali, naj se ustavi, a nesrečnik se za klic «Stoj!» ni zmenil in jo je v svojo nesrečo ubral v beg. Orožniki so še ponovno klicali za njim, a ko so videli, da se begunec za poziv ne zmeni, so streljali v prepričanju, da imajo morda pred seboj Omerzo ali Urbanča. Smrtno zadet se je neznanec zgrudil. Sprva njegove istovetnosti niso mogli ugotoviti, potem so pa dognali, da je pokojnik 26letni domačin Ivan Črnevšek.

* **Žrtev fantovske podivjanosti** V petek so na Gmajni pri Krki fantje napadli domov vračajočega se 27letnega posestnikovega sina Franca Tomažina. Čakali so ga s koli in toliko časa udrihali po njem, da je nezavesten obležal. Z razbito glavo in razmesarjenim obrazom so prepeljali Tomažina v ljubljansko bolnišnico, kjer se je ubožec dva dni boril s smrtjo, dokler ni umrl. Divjaki pridejo pred sodnike.

* **Vlom v vrhniško župnišče.** Izredno drzen vlom je bil izvršen v vrhniško župnišče v noči na predzadnji ponedeljek. Vrhniški dekan gospod Ivan Kette je bil odsoten, kar je vlomilec najbrž vedel. Tudi razmere v župnišču so mu morale biti dobro znane. Najbrž kmalu po polnoči

je neznanec prinesel odnekod dolgo lestvo, po kateri je splezal do priprtega okna v prvem nadstropju in se splazil v pisarno. Neovirano je odprl blagajno in pobral njeno vsebino. Odšel je nemoteno, kakor je bil prišel. Naslednjega dne, ko so vlom opazili, so se takoj pojavile pretirane vesti, da je vlomilec odnesel milijon dinarjev. Pozneje se je ta ogromna vsota znižala na 200 tisoč dinarjev, orožniška preiskava pa je dognala, da je vlomilec odnesel samo okrog deset tisoč dinarjev, kar pa tudi ni malenkost za današnje čase. Orožniki so takoj uvedli preiskavo.

*** Ciganska nadloga.** Pred dnevi sta se pojavili v trgovini g. Avgusta Krajnika v Drbetincih ciganki 50letna Ana in 25letna Katarina Horvatovi, obe iz Vinice. Trgovcu sta ponudili v nakup turščico, pri tem pa sta spretno potlačili v svojo veliko vrečo več kosov blaga. Ko sta hoteli nato oditi, je trgovec opazil sumljivo vrečo in obe pridržal v trgovini. Poklicani orožniki so obe aretirali in odvedli v zapore ptujskega sodišča.

*** Vino kradejo.** Neznanci so ukradli posestniku Jožetu Domadeniku iz Gornjih Hoč iz kleti 400 litrov vina in 50 litrov žganja ter so mu s tem povzročili 3400 Din škode.

*** Podtaknjen ogenj.** Zločinska roka je v Spodnji Gorici na Dravskem polju zanetila ogenj v drvarnici posestnice Ane Prosenjakove. Drvarnica je zgorela do tal. Domači pa so z najhujšim naporom rešili blizu stoječo hišo in gospodarsko poslopje.

*** Zasačena tihotapka s saharinom.** Ptujška policija je zasačila 83letno preužitkarico Antonijo Megličevó iz Hajdine, ko je prodajala vtihotapljen saharin po Ptuj. Kljub visoki starosti je Megličeva strastna tihotapka. Na stražnici so ji zaplenili saharin in pri tej priliki pri njej našli 1900 Din gotovine. Oblastvo jo je kaznovalo s 500 Din globe.

*** 17krat je bil kaznovan brezposelni delavec** Alojzij Palir. Zdaj so ga znova aretirali in izročili sodišču zaradi vloma v hišo posestnika Franca Ocvirka v Silovi.

*** Žrtev napada.** Elektromehanik France Arhar se je okrog polnoči vračal z ženo domov na Trato nad Ljubljano. Blizu doma ju je obkolila družba napadalcev in začela udrihati po Arharju, ki je dobil tako hude poškodbe, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. O napadu je bila obveščena ljubljanska policija, ki je aretirala nekaj pretepačev.

*** Junak z nožem.** Vojak Leopold Peterlin je bil eno zadnjih noči v gostilni Frana Ramšaka v Krivčevem pri Kamniku. Igral je na harmoniko. V gostilni je bila zbrana tudi večja družba fantov in deklet. Med njimi je nastal hud prepir, ki mu je sledil pretep. Alojzij Senožetnik iz Gozda je zdajci brez vsakega povoda dvignil stol in ga treščil v svetilko, da je luč ugasnila. V temi je nastala splošna zmeda, a Senožetnik je skočil k Peterlinu in ga z nožem sunil v glavo preko čela s tako silo v desno oko, da je nož obtičal v očesni duplini. Družba pijancev je nato pobegnila. Nevarno ranjenemu vojaku, ki mu je oko izteklo, je nudil pomoč g. dr. Polec iz Kamnika, nato pa so ga prepeljali ponoči v garnizijsko bolnišnico v Ljubljani. Orožniki so že aretirali več pretepačev, a glavnega podivjanca, Senožetnika, še niso izsledili. Za takele sirove čine, sodimo, so kazni po naših zakonih še vse premajhne.

*** Nevarna družba pred velikim senatom.** Veliki kazenski senat v Ljubljani je sodil te dni sedemčlanski družbi, od katere je ena skupina ponarejala tudi kovance po 2, 10, 20 in 50 Din in jih precej spravila v promet. Nekateri obtoženci pa so zakrivali še hujše grehe. Bratje Zakrajški, doma iz Ravnika na Blokah, so že zgodaj zašli na sranska pota ter se že od mladih nog preživljajo s tatvinami in vloomi. Pošteno delo jim smrdi, rajši so se potepali in beračili po ljubljanski okolici in po Dolenjskem. Pri beračenju pa so izkoriščali ugodne prilike za vlope in tatvine. Komaj so decembra prišli iz zaporov, že so nadaljevali svoj tatinski posel. Od vseh je najbolj obremenjen 26letni Dominik Zakrajšek, bivši

rudar. Ponoči 27. januarja je v družbi drznega svedrovca Angela Fabjana prišel na Brezje pri Dobrovi. Splazila sta se skozi hlev, kjer je Zakrajšek pustil rjavo suknjo, na podstrešje, kjer sta vse prebrskala. Nato sta zlezla v sobo kočarja Blaža Velkavrha. Z električno svetilko sta svetila. Ropot je prebudil na peči spečo Marijo Velkavrhovo, ki je skočila s peči in jo je razbojnik udaril s sekiro po roki. Klicala je na pomoč očeta, ki je spal v spalnici. Nekaj časa sta brskala tolovaja po sobi, jo tepla in ji grozila. Očeta sta močno pretepla in ga obrčala s čevlji. Eden je bil oborožen s sekiro, drugi s kuhinjskim nožem. Segla sta nato v skrinjico in vzela sedem kovancev po 50 Din. Oče je klical na pomoč sosede. Res sta prihitela France Plečnik in Janez Pečan, ki sta razbojnika prepodila. Dominik Zakrajšek pa je pozabil v hlevu zimski suknjič, ki so ga med preiskavo priče spoznale za njegovo last. Obsojeni so bili: Dominik Zakrajšek na 11 let robije, 120 dinarjev kazni in trajno izgubo častnih državljskih pravic zaradi rop na Brezju in razpečavanja ponarejenih kovancev; Jože Benčina zaradi ponarejanja kovancev in njih razpečavanja na tri leta robije, 1200 dinarjev kazni in izgubo častnih državljskih pravic na pet let; Jože Cesar zaradi razpečavanja ponarejenecv po 50 Din na osem mesecev strogega zapora in 120 Din kazni. Zaradi raznih vlovov sta bila obsojena Jože Zakrajšek na dve leti robije in Janez Zupančič na eno leto strogega zapora, nekí delavec, ki je prikrival ukradeno blago in ga tudi kupil, na tri mesece in 27 dni strogega zapora, nekí mladoletnik pa zaradi tatvin na dve leti strogega zapora. Obsojenci so kazni sprejeli, le Dominik Zakrajšek se je pritožil zaradi previsoke kazni.

*** Spopad med bratoma.** Orožniška postaja na Grosupljem je nedavno predložila državnemu tožilstvu ovadbo proti Martinu Zupančiču in njegovi ženi Franciški iz Gatinje zaradi lahke telesne poškodbe Martinovega brata Franceta. Martin je namreč napadel brata Franceta s sekiro. Le dejstvo, da je sekiro prestregel z roko, je Francetu rešilo življenje. Kakor je izpovedal France, ga je tudi Martinova žena udarila trikrat z motiko po glavi, medtem pa je žena izjavila, da še zraven ni bila. Nekateri vaščani so orožnikom povedali, da je Martin Zupančič že večkrat grozil bratu, da ga bo ubil. Zadnja leta je vladal pri Zupančičevih pravi pèkel. Vrstili so se zaradi užitka večni prepiri z materjo in bratom. Sovraštvo se je še posebno razvnelo, ko so Martinu prodali na sodni dražbi kravo, in sicer zaradi neplačanega preužitka.

*** Ponarejen ček.** Nedavno je ljubljanska Poštna hranilnica izplačala 2100 Din na ček, ki je bil pred 14 dnevi ukraden iz pisarne Kolektor v Stražišču pri Kranju. Lastnica tiskarne, ga. Alojzija Pogačnikova, je prijavila zadevo orožnikom v Kranju. Po poročilu Poštne hranilnice iz Ljubljane je dvignil denar kakih 25 let star moški srednje postave in temnih las. Imel je sivo obleko in je po vnanjosti napravil vtis boljšega obrtnika. Kranjski orožniki so zaslišali nekaj uslužbencev tiskarne Kolektor. Po vestni preiskavi in primerjanju pisav je osumljen prevare sluga A. M., ki mu je bilo dobro znano poslovanje tiskarne in je že prej najmanj desetkrat šel v Ljubljano po denar. Osumljenec je levičen; tudi podpis na čeku je pisan z levico. Vendar pa sluga odločno zanika, da bi res podpisal listino, in trdi, da je krivec namerno pisal z levico, da bi odvrnil sum na slugo.

*** Nasilen avtomobilist.** Jože Hraster, posestnikov sin iz Poljan, je peljal pred dnevi hlode na žago v Dolenjo Nemško vas. Za njim je pridrvel z največjo brzino neki avtomobil. Ker so se splašili voli, je Hraster dvignil proti drvečemu avtomobilu roko v znak, da ta zmanjša brzino. Avtomobilist je na ta znak res zmanjšal hitrost, privozil mimo voznika in se ustavil nekaj korakov naprej od voznika. Iz avtomobila je stopil njegov lastnik in vozniku brez povoda iztrgal iz rok njegov bič in ga z debelim koncem bičevnika

pretepel po glavi tako, da mu je prizadel hude telesne poškodbe. Voznik Hraster je v domači zdravniški oskrbi. Zadevo ima v rokah sodišče. Avtomobilist je baje doma iz Kranja.

*** Umor v Dežni.** 28. maja popoldne se je odigrala na cesti v Dežni, občina Podlesnik, žalostna igra, ki je zahtevala življenje mlade vdove. Ob navedenem času je prišlo med 37letnim Janezom Jungerjem, posestnikom v Dežni, in 35letno Lizo Hostnikovo, vdovo in posestnico, do prepira, pri katerem je Janez Junger zabodel Hostnikovo s kuhinjskim nožem v desno stran trebuha. Hostnikova je kmalu izdihnila. Vzrok dejanja je ta, da ima poročeni Junger s Hostnikovo dva nezakonska otroka, za katera mora plačevati vzdrževalnino. Junger se je prijavil sam sodišču, ki ga je spravilo takoj v zapor. Svoje dejanje priznava, zagovarja pa se s tem, da je bil razburjen in da mu Hostnikova ni dala miru.

*** Trpinčil je žival in navalil na orožnike.** Pred malim kazenskim senatom v Mariboru se je zagovarjal 53letni kočar Jakob Mohorko s Pobrežja zaradi nasilnosti proti stražniku. Dne 15. marca letos je osumljenec vozil z dvovprežnim vozom preko državnega mosta proti Kralja Petra trgu v Mariboru. Eden konjev je bil čisto izčrpan, razen tega pa je imel na trebuhu veliko odprto rano in se mu je pri hoji drgnila vrv ob rano, kar je konju povzročalo hude bolečine. Ljudje, ki so to videli, so se zgražali nad trpinčenjem uboge živali. Zaradi tega so opozorili na obtoženca stražnika, ki je odredil, naj obtoženec konja spreže. Obtoženec se je temu uprl in sunil stražnika z nogo v trebuh, nato pa zavihel nad njegovo glavo bičevnik. Toda stražnik je udarec prestregel z gumijevko in mu bičevnik zbil iz rok. Nato je obtoženec še večkrat brcnil stražnika v trebuh in se z njim spustil v ruvanje. Šele s pomočjo mimoidočih in nekega orožnika se je napadenemu stražniku posrečilo ukrotiti obtoženca. Mohorko je bil kaznovan na dva meseca in sedem dni strogega zapora in na 500 dinarjev poprečnine. Tudi zaradi trpinčenja konja je bil Mohorko od policijskega oblastva hudo kaznovan.

*** Kovačnica za ponarejanje bankovcev.** Že dalje časa se pojavljajo v Mariboru ponarejeni desetdinarski srebrniki. Kovanci so na prvi pogled slični praviim. Največ takih ponarejenih kovancev je bilo razpečanih po bližnjih Slovenskih goricah, zlasti v okolici Sv. Jakoba, Svete Marjete in Št. Ilje. Oblastva so bila dolgo časa na preži, vendar pa je bila preiskava zelo težavna. Šele ko so dognali, da se razpečevalci pojavljajo zlasti na prireditvah, se je začela zadeva bistriti. Tako je bilo izmenjanj na veselici strelske družine na vnebohod v Št. Juriju v Slovenskih goricah kar več ponarejenih srebrnikov. Neki natak se je spominjal, da sta mu plačala dva tuja moška zapitek vsak s svojim kovačem. V tej smeri je šla preiskava naprej ter se je ugotovilo, da sta omenjena moška bila tudi na veselici v gostilni Ivana Ferka v Pesniškem dvoru, nato v gostilni Dominika Peklarja pri Sv. Jakobu, Alberta Matjašica pri Sv. Jakobu, v Št. Ilji in še drugod, kjer so se potem našli ponarejenci. Včasih sta bila oba skupaj, včasih pa še v družbi s tretjim moškim. Vsi trije so vedno plačevali zapitke s kovači. Orožniki so jih sedaj izsledili, in sicer v osehah dveh viničarjev in enega kočarja od Sv. Jakoba v Slovenskih goricah. Vse tri so aretirali. Kaže pa, da so na sledi obsežni organizaciji, ki se je bavila s ponarejanjem srebrnikov.

*** Umor dveh zakoncev.** V noči na torek se je zgodil na postajališču Dobravicah pri Metliki strašen zločin. Tamkaj so našli v uradnem prostoru železniškega poslopja čuvaja 35letnega Jožefa Kožarja s preklano glavo, v spalnici pa na postelji njegovo ženo Marijo tudi ubito in razmesarjeno najbrž s sekiro. V sobi so bile razmetane vse reči, omare so bile odprte, enako razni predali, kar bi dalo takoj slutiti, da gre za roparski umor. Kožarjeva sta bila zelo skromna in varčna. Otrok nista imela in prav verjetno je, da je dal povod zločinu denar, ki sta ga imela

Kožarjeva doma. Strahoviti zločin so železničarji, ki so ga odkrili, takoj javili orožništvu v Gradacu in v Metliki in obvestili o njem tudi metliško sresko načelnitvo. Orožniška preiskava je dognala, da ni povsem jasno, ali gre res za roparski umor. Pokojni Kožar se je že pred dnevi izrazil nasproti nekemu znancu, da ga nekdo preganja. Povedal je, da mu je pred 15 dnevi nekdo rekel, da ga bo umoril. Kožar pa ni povedal, kdo mu je to dejal. Pokojna Kožarjeva sta bila v Dobravicah že okrog osem let. Nista bila belokrajinska rojaka, temveč sta bila doma z Gorenjskega. Kakor pripovedujejo, je bil Kožar tik pred premostitvijo.

* **Tatovi na poslu.** Nedavno so imeli v Retečah birmo, ki so jo neznani potepuhi izrabili in okradli tri posestnike v Gorenji vasi pri Retečah. Tatinskega obiska sta bili deležni dopoldne Rantova hiša in domačija Jožeta Avguščina v Retečah. Tatovi so odnesli nekaj živil, škornje in nekaj mesa. Popoldne pa, ko so se Avguštinovi iz Gorenje vasi, kjer opravljajo sedlarsko obrt, zadržali nekaj časa z birmanci v Prelesnikovi gostilni, je bilo tudi pri njih vlomljeno. Dva otročiča, eden star dve leti, drugi pa štiri mesece, nista zadrževala vlomilca, da ne bi bil prav temeljito pretaknil omare, skrinje in predalov, ki so jih pozneje našli Avguštinovi vse odprte in v neredu. Vlomilec je pobral tri zlate prstane, dolgo verižico za žensko uro in 85 dinarjev gotovine. Svedrovec, ki si je pred odhodom kar lepo odprl prej zaklenjena vrata, je bil celo tako »velikodušen«, pač iz bojazni, da bi ga otroški jok ne izdal, da je poiskal cucelj in ga dal detetu v usta, nato pa je mirno odšel in ga je celo sosed Jenko videl, pa seveda ni mislil, da ima pred seboj navadnega lopova.

* **Podržaju so vzeli čin rezervnega oficirja.** »Vojni list« objavlja odlok, s katerim se odvzema Ivanu Podržaju, ki ga je ameriško sodišče obsodilo na 10 let ječe zaradi dvoženstva, čin rezervnega oficirja naše vojske.

NAŠI NA TUJEM

IZ NAŠIH KOLONIJ V AMERIKI.

Cleveland, maja.

Žrtev avtomobilske nesreče je postal Josip Perovšek, ki ga je v Mascontahu podrl avtomobil. Perovšek je naslednjega dne umrl. Pokojnik je štel 55 let. Doma je bil od Sv. Gregorja pri Lozicah v okolici Kočevja.

V Forest Cityju so neznani roparji vdrl v slovensko cerkev sv. Jožefa, odnesli monštranco in kelih, kip sv. Antona in še več drugih reči.

V Frontencu je umrl 69letni Janez Mraz, doma iz Št. Ruperta pri Celju. V Ameriki je bival 29 let.

V Orientu je umrl 18letni Viljem Petrič, v Newberryju so pa pokopali Franca Škerjaka, doma iz Piljave gorice.

V Hickmanu je umrl 68letni France Junc, doma iz Planine pri Rakeku. V Ameriki je bival 30 let.

V Jolietu je umrl 65letni Alojzij Janžekovič, doma iz Metlike v Beli krajini. V Ameriki je bival 36 let.

V Garyju je umrl 80letni Marko Močan, v Kaylorju pa 73letna Margareta Gerščakova iz Fmirja pri Ilirski Bistrici.

Po krajši bolezni je v Bele Vernonu umrl 62letni Anton Klančar, rojen v Novi vasi na Blokah.

V Harveyju je umrla 61letna Julija Spolarjeva, doma iz Celja.

V Clevelandu so pokopali 17letno Josipino Ipavčev, ki se je rodila v Ameriki; tam je legel k večnemu počitku tudi 54letni Anton Ravkar, doma iz Črnega loga, ki je bival v Ameriki 33 let.

V Pueblu je umrla 58letna Marija Vadnalova, rojena Udovičeva, doma iz Bače pri Sv. Petru.

V Detroitu je umrl 42letni Pavel Pristavec, doma iz Cernevca pri Brezjah, v Spring Kanyonu pa 46letni Anton Evac iz Maline v Beli krajini.

Na velikonočno nedeljo je v Jolietu avtomobil do smrti povozil 46letnega Antona Železnika, očeta petih nedoraslih otrok. Pokojnik se je rodil v Šmarinem pri Litiji in je bival v Ameriki 23 let.

Cornil Correze (Francija). V Franciji so se razmere zelo poslabšale. Dela je zmerom manj in po vrhu je še slab zaslužek. Vsem rojakom, posebno domačinom v Št. Janžu pri Dravogradu, želiva vesele božične praznike: Alojzij in Avgust Levovnik.

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršijo vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1438-6b, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 3967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne naznake

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 9. do 16. junija.

Nedelja, 9. junija: 7.30: Sodobna živalska prehrana (inž. Franjo Koprivšek); 8.00: Zori rumena rž... (poletje v besedi, v pesmi in v glasbi; pel bo Slovenski vokalni kvintet, igral radijski orkester, kramljaj g. Janko Kač, pomagale pa razne plošče); 8.30: čas, novice, spored; 9.45: versko predavanje (p. Valerian Učak); 10.00: prenos cerkvene glasbe iz stolnice; 11.00: kongresne skladbe za godbe na pihala (izvajala bo godba »Sloge«), vmes predavanje o evharističnem kongresu; 12.00: čas, obvestila; 12.15: koncert po željah (plošče); 16.00: nekaj veselih klavirskih točk na ploščah; 16.15: O igranju in primernih igračah (Mila Meliharjeva); 16.30: Danes je naš dan (sodelovali bodo mladinski zbor iz Št. Vida pod vodstvom učitelja g. Jovana, mali harmonikar Božo Podboršek, mali igralci, male igralke in plošče); 19.30: nacionalna ura; 20.00: čas, poročila, spored, obvestila; 20.15: Jaka pa jaga, kaj mu pomaga (napisal Vombergar; izvajali bodo člani radijskega dramskega študija pod vodstvom inž. Pengova); 21.30: čas, poročila, spored; 22.00: Na belem konjičku po deželi smehljaja na ples v Savoyu po havajsko rožo (operetne melodije od vseh vetrov; peli bodo Ivica Cankarjeva, Franci in Zupan s spremljevanjem radijskega orkestra).

Ponedeljek, 10. junija: 7.30: Pospeševanje kulture oreha (Anton Flego); 8.00: narodne in druge (pri klavirju bo dr. Švara); 9.00: Pod žarkim španskim solncem (igral bo mandolinistični sekstet, vmes plošče); 10.00: prenos iz stolnice; 11.00: Halo, ure na izbero! (za birmance in botre; igral bo radijski orkester, vmes plošče); 12.00: čas, spored, obvestila; 12.15: koncert po željah (radijski orkester); 16.00: koncert po željah (plošče); 16.15: ženska ura: Naša kmečka žena (Zajc-Boškovičeva); 16.30: prenos z vele-sejma (restavracija »Volga«, vmes plošče); 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos opere iz Zagreba, vmes v I. odmoru: Zbirka slovenskih novel (profesor France Vodnik), v II. odmoru čas, poročila, spored.

Torek, 11. junija: 11.00: šolska ura: Ob 100-letnici smrti Matije Čopa (profesor dr. Rudolf Kolarič); 12.00: baletna godba na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: Zapijmo veselo zdravico (plošče); 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: otroška ura: Z miško Micky po Ljubljani; 18.40: čas, poročila, vreme, spored, obvestila; 19.00: Zapij mi pesem, o dekle! (slovenske narodne bo pela Štefka Koren-

čanova); 19.30: nacionalna ura; 20.00: odziv na natečaj (nove razpisane skladbe bo izvajal radijski orkester); 21.30: čas, poročila, vreme, spored; 22.00: ura eksotične glasbe (radijski orkester); 22.00: Luna sije, kladvo bije (narodne podoknice na ploščah); 22.30: angleške plošče.

Sreda, 12. junija: 12.00: nekaj zborov na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: radijski orkester bo igral priljubljene opere; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: uvertire na ploščah; 18.15: prenos produkcijske šole Glasbene Matice iz Filharmonije; 19.15: čas, poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: Razvoj operne glasbe, II. del (pela bo Pavla Lovšetova, spremljal Heri Svetel, predaval Zelenko); 20.45: koncert Ljubljanskega šramelkvarteta, vmes bo pel Mirko Premelč; 21.30: čas, poročila, vreme, spored; 22.00: Iz naše domovine (radijski orkester, vmes plošče);

Četrtek, 13. junija: 12.00: S slovenskega juga (plošče); 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: S slovenskega severa (plošče); 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: Pa moje ženke glas mi dela kratek čas (narodne na ploščah); 18.20: slovenščina (dr. Rudolf Kolarič); 18.40: čas, poročila, vreme, spored, obvestila; 19.00: nacionalna ura; 19.30: prenos opere »Traviata« (Verdi) iz Prage, v odmoru čas, poročila, vreme, spored.

Petek, 14. junija: 11.00: šolska ura; pevski nastop šolskega zbora podmladka Jadranske straže iz Št. Vida pod vodstvom Maksa Jovana; 12.00: mojstri na strunah (plošče); 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: Mi smo štirje (kvartet »Hmtadra«); 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: Glazimov: Stenka Razin (plošče); 18.20: radijski prenos svetovne katastrofe (doktor Brežnik); 18.40: čas, poročila, vreme, spored, obvestila; 19.00: Ne hodite v hribe brez prave opreme! (inž. Avčin); 19.30: nacionalna ura; 20.00: odlomki iz priljubljenih oper (pela bosta Mila Kogejeva in Marčec s spremljevanjem radijskega orkestra); 21.30: čas, poročila, vreme, spored; 22.00: nekaj sanjavih napevov v toplo poletno noč (pojoča žaga; izvajal bo Muser, vmes radijski orkester).

Sobota, 15. junija: 12.00: vesele plošče; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: plošča za ploščo; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: Na delopust (radijski orkester); 18.40: čas, poročila, vreme, spored, obvestila; 19.00: zunanji politični pregled (dr. Jug); 19.30: nacionalna ura; 20.00: Od Celja do Ljubljane (izlet v kraje in davne čase po tej starodavni poti bo vodil inž. Pengov, spremljali bodo potovanje in tolmačili poglede naprej in nazaj Akademski pevski kvintet, radijski orkester, člani radijskega dramskega studia in še drugi); 21.30: čas, poročila, vreme, spored; 22.00: Veseli vsi bodimo, pa se zavrtimo! (radijski orkester in plošče).

ŽENSKI VESTNIK

Jesenska in zimska zelenjava

Čeprav imamo zdaj na razpolago že polno pomladne zelenjave, ne smemo pozabiti, da se nam prav tako prične pozna jeseni in pozimi sočna zelenjava. Zato je zdaj že čas, da sejemo pozno zelenjavo, ki jo bomo nasadili v teku junija in julija in ki bo godna pozno jeseni in za zimsko porabo.

Tako sejemo zdaj pozno zelje, rdeče zelje, karfiolo, kolerabice in zimski korenček. To je zelenjava, ki je pozno godna, a se zato dolgo drži, da jo imamo pozimi v zalogi. Zda vsejemo tudi grah, ki nam bo dobro došel, ko zmanjka pomladnega. Seveda ne smemo pozabiti na solato endivijo, ki jo tudi zdaj sejemo za jesensko porabo, ob koncu junija pa vsejemo zimsko endivijo.

Kumare, katere imamo na prostem vsajene, ne smemo zalivati poleti, kadar nastane kako

hladnejše vreme, ker se ob hladnem vremenu zemlja dovolj ne izsuši, kar kumaram zelo škoduje. Preveč suhih pa ne smemo pustiti za časa rasti in suše, ker sicer zaostanejo v rasti in nezadostno obrodijo.

Lepotično grmičevje, ki je cvetelo v teku maja in je zdaj že odcvetelo, moramo obrezati. To se pravi, odrežemo vse one veje in vejice, ki so cvetele in zdaj delajo seme. Za tako pomladno grmičevje je zdaj čas, da ga obrežemo v razne oblike (oblika visok stebelne vrtnice, piramidasta oblika in podobno), zakaj če to storimo pomladi pred cvetenjem, uničimo poganjke, ki cveto. Tudi pomladne trajnice, potočke, orlice, volčji bob in druge, obrežemo, ko odcvete, da se v zemlji tvorijo novi poganjki za prihodnje leto.

Vrtno trato je treba pokositi, odnosno požeti, da se preveč ne zredči. Prav tako moramo porazati travo ob obronkih, ker pričenja delati seme, ki se nam vseje na gredo in na stezice.

Primeren obrobek za gredice je debela kokoš, rastlina bujne rasti. Vršičke zdaj nasadimo ob obrobek, kjer se kmalu ukoreninijo in razrasejo.

Georginam ali dalijam, ki so pognale preveč poganjkov, odrežemo vse slabейše in pustimo le en do tri poganjke, ker sicer sestavljajo prevelike grme, ki zavzamejo preveč prostora. Odrezanih poganjkov, zlasti od lepih vrst, pa ne zavržemo, ampak jih posadimo kot potaknjence (kakor krizanteme), ki nam naredijo jeseni nove gomolje, a tudi še isto leto cvetejo.

Zgodnje pomladne cvetice trobentice in marjetice, ki so odcvetele, ločimo in posamezne rastline posadimo za nov nasad za prihodnjo pomlad. Ti vršički se v teku leta razrasejo in tvorijo močne sadike. Na ta način lahko razmnožimo posebno lepe vrste teh najzgodnejših cvetlic.

Za kuhinjo

Juha iz raznih zelišč. Pest kislice, pest rmana, pest mladih kopriv, pest solate in pest zlate trte dobro operi in drobno sesekljaj. Na petih dekah masti prepraži eno drobno zrezano čebulo. Ko čebula porumeni, deni zraven zelišča in jih duši do mehkega. Nato potresi tri deke moke. Ko se moka malo popraži, osoli in prilij dva litra vode. Ko vse skupaj vre 15 do 20 minut, juho po okusu okisaj. Zdaj zmešaj v lončku dva rumenjaka in štiri žlice kisle smetane in mešaj zakuhaj v juho. Juho odstavi in primešaj še tri deke sirovega masla. Daš z opečenimi žemljami na mizo.

Nadevane palačinke s špinačo. Specij prav tanke palačinke. Četrť kile špinače skuha. Kuhano drobno sesekljaj. Razbeli sirovo maslo ali mast, prepraži pest drobtin in stresi zraven špinačo, ki naj z drobtinami malo prevre. Nato jo odstavi, da se shladi. Hladni špinači primešaj tri žlice kisle smetane, dve jajci in osoli. Zdaj nadevaj s špinačo pečene palačinke. Vsako zase skupaj zvij. Kožico pomaži, zloži noter nadevane palačinke, po vrhu jih polij s kisló smetano, potresi z drobtinami in nato speci.

Navadna torta. Vmesi v testo: 20 dek moke, 20 dek sirovega masla, 10 dek sladkorja, 10 dek olupljenih zmletih mandeljnov, orehov ali lešnikov in malo vanilijevega sladkorja. Vmešeno testo naj počiva četrť ure. Nato razdeli testo na tri enake dele in vsak del zase zvaljaj v velikosti tortnega modela. Zdaj vsak del zase deni na posamezno pekačo. En del pomaži z raztepenim beljakom in na gosto potresi z mandeljni. Nato speci. Pečeno in hladno pomaži s poljubno mezgo. Zloži skupaj v obliki torte, na vrhu pa položi tisti del, ki je potresen z mandeljni. Gotovo torto potresi še z vanilijevim sladkorjem.

Mrzla krema. V lonec deni dva decilitra mleka, šest dek sladkorja v prahu in dva rumenjaka. Lonec postavi v krop in mešaj, da se krema zgosti. H gosti kremi primešaj štiri liste želatine, ki si jo raztopila v treh žlicah vode. Zdaj postavi kremo na hladno. Med tem pa pripravi: četrť kile češenj (koščice poberi ven), pest arancinov, pest olupljenih zrezanih mandeljnov,

pest rozin. Vse skupaj polij s čašico ruma. Zdaj stolci četrť litra sladke smetane, jo posladkaj in primešaj sadje. Sadje s smetano pa primešaj k hladni kremi. Vse skupaj stresi nato v model za šartelj in postavi na led ali v mrzlo klet, da se strdi. Ko se je krema strdila (za kar potrebuje približno dve uri), postavi model za minuto v krop, da se loči krema od modla, nato jo zvrni na krožnik. Če hočeš, lahko na vrhu nadevaš še sladke smetane.

Praktični nasveti

Čebula in limona sta za zdravje. Včasih so rekli, da ni dobro jesti čebulo, češ da suši. Isto je veljalo za limone. Dandanes pa sta prišli čebula in tudi limona na častni mesti. Čebula nas varuje raznih bolezni, kakor kašlja, ledvičnih bolezni, katar v črevih, driske, gnitja v črevju, legarja, kolere in bolezni srca in jeter. Čebula poživí kri, pospešuje prebavo, odpravlja razne pomladne bolezni. Pravijo, da naj človek vsak dan kar s kruhom pojé najmanj eno čebulo zjutraj in eno zvečer. Čebula spravi iz telesa vse, kar ne spada vanj, očisti čreva in kri in obnovi zdravje. Tudi za hujšanje je pripravna, kdor ima namreč preveč maščobe. Da ne dišiš po čebuli, vzemi nato po nekaj brinovih jagod in jih žveči. S čebulo se zdraviš pomladi 6 do 12 tednov. Prav je, da človek pojé vsaj trikrat na teden po dve čebuli na dan.

ZANIMIVOSTI

Strahoten potres je zahteval več desettisoč mrtvih

Dne 30. maja zvečer je zadela Severnozpadno Indijo in Beludžistan strašna potresna nesreča, ki je porušila vrsto mest in vasi. Razdejanja so tako strašna, da ni niti misliti na to, da bi mogli razkopati vse ruševine in poiskati vse žrtve. Kar je morda ostalo pod ruševinami še živo, je moralo umreti od lakote, žeje ali ognja, ki poleg nastalih povodnji uničuje to, kar je po potresu še ostalo. Po brezuspešnem prizadevanju vojščva in ostalega prebivalstva, ki je moralo na ukaz oblasti pomagati pri reševanju, so na poziv indijsko-angleške vlade 3. t. m. ustavili reševalna dela, ker so docela brezuspešna. Izkazalo se je tudi, da je čisto nemogoče preiskati vse potresno ozemlje in vse ruševine, ker so v razvalinah cela mesta.

Izpod razvalin, pod katerimi je na tisoče in tisoče ljudi mrtvih, se širi neznosen smrad. Razen tega pa so se že pojavile razne nalezljive bolezni, tako da obstaja nevarnost, da se okužijo ne samo nesrečni prebivalci, ki so preživeli nesrečo, marveč tudi reševalci. Oblastva so namesto razkopavanja razvalin odredila takojšnjo preseli ev preživelih.

V teku minile nedelje so na desettisoče domačinov, med njimi nad 4000 ranjencev, z vlaki prepeljali v druge pokrajine. Vlada pa je odredila, da se morajo ti prevozi takoj ustaviti, če bi se med izseljenci pojavil le en primer kake nevarne nalezljive bolezni. Angleže, ki so bili nastanjeni na potresnem ozemlju, so prepeljali v Karahi.

Ob ruševinah mesta Quette, ki je najbolj trpeelo, je zaposlenih nad 20.000 vojakov, ki so po naročilu angleškoindijske vlade ustavili reševalna dela in je njihova glavna naloga ta, da preganjajo roparje in šakale. Na potresnem ozemlju so se pojavile namreč cele tolpe razbojnikov, ki plenijo mrtvece in odnašajo vse, kar ima količjak vrednosti. Nič manj nevarne niso črede šakalov in psov, ki se potikajo okrog ruševin. Vojaki so jih že na tisoče postrelili. Tudi vsakega roparja, ki ga ujamejo, ustrelje brez sodnega postopanja.

Kolikšno je število smrtnih žrtev, še ni točno ugotovljeno. Po uradnih podatkih je najmanj 40.000 smrtnih žrtev. To število pa je vsekakor prenizko, ker pogrešajo samo v mestu Quetti nad 40.000 ljudi, ki so najbrže vsi mrtvi pod raz-

valinami. Poleg tega pa je uničena še vrsta drugih večjih mest in naselbin, tako da se bo število žrtev podvojilo. Trupla, ki so jih dosedaj našli, so takoj sežgali.

Neka poldivja plemena iz gorskih krajev v bližini Quette so se bila odpravila na ropanje v kraje, ki jih je upostošil potres. Proti njim so poslali več bombnih letal, ki so naglo in z lahkoto pregnala roparje.

V noči na nedeljo se je čutil nov potres. Ognjenik Charchivi, ki je oddaljen šest kilometrov od Quette, je začel bljuvati lavo in žveplene pare. V nekem kraju so se zaradi teh potresov znatno premaknila tla. Novih žrtev pa ni bilo. Nedvomno je ta potresna nesreča ena izmed najstrahotnejših v sedanjem stoletju.

× **Huda obsodba nemškega redovnika zaradi deviznih predpisov.** Zaradi ponovnih deviznih prestopkov je bil frančiškanski pater Oton Gerkler iz Breitenbacha ob Renu obsojen na deset let ječe in 250.000 mark globe.

× **Napad na predsednika urugvajске republike dr. Ferro** je izvršil v nedeljo v Montevideu, glavnem mestu Urugvaja, bivši urugvajski poslanec Bernardo Garcia. Streljal je iz neposredne bližine nanj, a ga je le lahko ranil. Prisotno občinstvo je navalilo na napadalca in ga začelo neusmiljeno pretepavati. Policiji se je le s težavo posvetočilo, da ga je rešila pred razjarjenim občinstvom. Ker so ga spravili v zapore, si je hotel napadalec vzeti življenje ter se je pri tem precej nevarno ranil.

× **Nepismeni se v Turčiji ne bodo smeli ženiti in moštiti.** Turški minister prosvete pripravlja zakonski načrt, po katerem se ne bo mogel poročiti, kdor ne bo dokazal, da zna pisati in čitati. Ta zahteva ni nič novega, saj je znano, da je v skandinavskih državah že v preteklih stoletjih odrekala cerkev poroko vsem, ki niso znali prečitati poljubnega mesta iz sv. pisma. Razlika je le v tem, da je cerkev v skandinavskih državah imela namen razširiti znanje verskih resnic, v Ankari pa jim je na tem, da iztrebijo nepismenost.

× **Na ženske kava močnejše vpliva.** Znano je, da ženske ne morejo tako kljubovati mamilom kakor moški. S poizkusi pa to še ni bilo točno dokazano. Ameriška zdravnica Horstova in zdravnik dr. Wilson sta izkušala dokazati, da so ženske za kofein občutljivejše od moških. Za poizkuse sta si izbrala sedem mladih mož in sedem mladih žen. Vsak je dobil en dan v tednu skozi več tednov določeno količino kave, vse druge dni pa kavo brez kofeina. Za viden znak, kako učinkuje kofein, jima je služil meziniec, ki se po uživanju kave trese bolj kakor navadno. Zdravnik sta izmerila, komu se trese bolj. Moškim je bilo treba dati dvakrat toliko kofeina, da se jim je tresel meziniec tako kakor ženskam.

× **Umiranje ni huda reč.** Neki ameriški profesor trdi, da umiranje ni hudo. Čim več priložnosti ima človek prisotstvovati zadnjim trenutkom umirajočih, tem bolj se prepriča, da smrt v pretežni večini primerov ni grozna. Nekaj drugega je bolezen. Smrt pa podpira toliko dobrih pomočnikov telesa, da le redko povzroča bolečine. Bolezen človeka tako izčrpa, da skoro ne misli na smrt, življenje počasi ugaša in človek je že otopel, tako da ničesar ne čuti in ne ve. Zadnje besede umirajočega često dokazujejo, da niso več izgovorjene pri zdravi pameti. Umiranje torej ni hudo. Pravijo, da trpi človek pri zobnem zdravniku mnogo bolj kakor pa pod giljotino, kjer ne čuti nobenih bolečin, ko mu ostrá sekira odseka glavo. Kri namreč ne doseže več možganov, ko sekira preseka žile dovodnice. Tudi če se človek potaplja, če se je hotel obesiti ali zastrupiti s plinom, pa so ga rešili, lahko potrdi, da ni čutil posebnih bolečin. Umiranje se nam zdi grozno samo zato, ker se bojimo smrti. Smrti se bojimo, ko pa pride, se ne zavedamo več, da je napočila zadnja ura.

POSETITE XV. velesojem v Ljubljani od 1. do 11. junija

PREGLED DOMAČE PRODUKCIJE

Posebne razstave:

Gasilska razstava. — Modna revija —
gospodinjstvo. — Salon avtomobilov.
— Pohištvo. — Male živali.

Polovična voznina na železnici, paro-
brodih in avijonih.

Razstavišče obsega 40.000 m².

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Pred sodiščem.

Sodnik: «Zakaj ste ukradli to obleko?»

Potepuh: «Ker sem hotel stopiti pred vas do-
stojno oblečen.»

Dober barometer.

A: «Ste zadovoljni z barometrom, ki ste ga
prejšnji teden kupili pri nas?»

B: «Zelo zadovoljen. Ves teden je bilo lepo
vreme.»

Upravičena tatvina.

Sodnik: «Zakaj ste ukradli sosedu gosli? Ali
znate sploh nanje igrati?»

Obtoženec: «Ne, ampak tudi moj sosed ne
zna, zato sem jih ukradel!»

Zareklo se mu je.

Mihec: «Gospod mojster, očka me pošilja po
popravljenih čevljev. Denar prinesem jutri.»

Mojster: «No boš pa tudi čevlje jutri vzel.»

Mihec: «To pa ne gre, ker se jutri izselimo
iz mesta.»

Tolažba.

Star mož je pokopal svojo ženo. Župnik pride
po pogrebu k njemu, da bi ga potolažil. Ves pre-
senečen opazi na mizi skoro prazno steklenico
ruma.

«Samo to je vaša tolažba?» ga vpraša.

«Ne, gospod župnik, v omari imam še dve
steklenici», odgovori starec.

Previdnost.

Služkinja: «Gospa, saj niste praznoverni.»

Gospa: «Seveda nisem. Zakaj pa vprašujete?»

Služkinja: «Ker sem pravkar ubila veliko bru-
seno zrcalo.»

KALE-FLUID

fiziološki ekstrakt iz življenjetvorne žleze močne
in zdrave živali. «Kalefluid» se priporoča v vseh
primerih, kjer je delovanje teh žlez oslabiljeno, in
pri stanju, ki so njihova posledica, kakor: izčrpa-
nost, živčna oslabiljenost, popolna nevrastenija. —
«Kalefluid» jači živčni sistem in krepi organizem.
Ojačuje izločevalno delovanje vseh žlez. Brez-
plačno dodatno literaturo zahtevajte pod naslovom:
Beograd, Njegoševa 5, Miloš Marković. — «Kale-
fluid» prodajajo lekarne in drogerije.

(Reg. br. 5300/32.)

128

Ljudska samopomoč

registrovana pomožna blagajna
v Mariboru, Grajski trg št. 7, podruž-
nica v Ljubljani, Tyrševa cesta št. 34,
z a v a r u j e:

a) vse zdrave osebe od 17. do 70. leta
starosti za **pogrebino** od 1000 Din
do največ 10.000 Din;

b) mladoletne od 1. do 16. leta starosti za
doto, ki se izplača z dovršenim 21. le-
tom, in sicer od 1000 do 25.000 Din.

Ustanovljena leta 1927. Pogrebni in podpor je
bilo izplačanih doslej nad 18 milijonov dinarjev.

Zahtevajte pristopne izjave
zastonj in brezobvezno!

Zaupniki se sprejemajo za vsak kraj drav. ban.

NOVOST! Samo Din 98.—

Št. 63.719. Cenena, a dobra **Shooock-Proof** zapestna ura,
točno regulirana, lep kromiran okrov, zapestnica iz usnja.
Stevilčnica in kazalo osvetljena. (Radium)

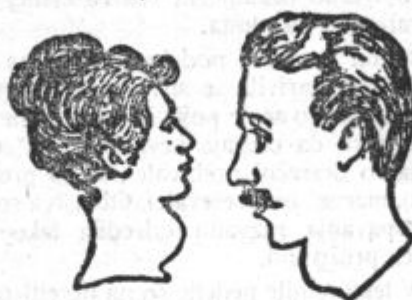
Din 98.—.

Zahtevajte veliki cenik, ki ga dobite zastonj in poštne
prosto. Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine,
Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.
H. SUTTNER, LJUBLJANA 6.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

GOLŠA, DEBEL VRAT

je obolenje ščitne žleze, ki jo je treba
pravočasno zdraviti, ker se sicer delovanje
tega važnega organa v njegovi funkciji
kot zaščita proti strupom vse bolj ovira,
zaradi česar nastopijo zelo neprijetni, a
često tudi nevarni pojavi. Zdravniška zpa-
nost je ugotovila, da delujejo soli, ki
vsebujejo jod, izredno dobro pri raznih
oblikah golše. Mnogoštevilni bolniki so
ugotovili pri uporabi zelo preprostega

DOMAČEGA ZDRAVLJENJA S PITJEM
nagel, dovoljen in povsem neškodljiv vpliv
na bolezen. Vsakdo, ki ima golšo ali debel
vrat ali otečene žleze, naj zahteva našo
knjižico, ki jo pošljemo

VSAKOMUR BREZPLAČNO.

Zadošča dopisnica.

Poštno zbiralno mesto:
Ernst Pasternack, Berlin S.O.,
Michaelkirchplatz 13, Abt. P. 91.

Bolečine v nogah

Pranehajo
v 3 minutah

Ne obupajte, zaka: dnevi neznosnih bole-
čin so minuli. Danes se lahko hitro rešite
najhujših vnetij, oteklina in bolečin v preob-
čutljivih nogah, ne glede na to, iz katerega
vzroka so nastale. Nabavite si zavojček
Saltrat Rodella in vsujte ga polno pest v
toplo vodo. Takoj, ko boste pomohli noge
v to zdravilno kislikovo kopel, bodo vnetja
izginila, razvneto tkivo pa se bo oblačilo in
osvežilo. Pravilna cirkulacija krvi bo urejena
in Vaše noge bodo oživele v novem življe-
nju. Ta enostavni recept prinaša dnevno ti-
sočnim ljudem, ki so že mislili, da ni re-
šitve za njihove muke, v kratkem roku od
3 minut popolno olajšanje. Kurja očesa in
trda koža se omehčajo ter se lahko popol-
noma odstranijo. Saltrat Rodell nikdar ne
odreče. Nabavite si Saltrat Rodell pri svo-
jem lekarnarju še danes in poslužite se ga
takoj zvečer.

Krize bo konec,

ko bodo domači denarni zavodi mogli zopet
dajati

nova posojila iz novih vlog.

Zaupajte vaš denar

Mestni hranilnici ljubljski,

ki izplačuje nove zneske, vložene po letu 1933,
neomejeno ter jih obrestuje po 4 do 5 %.

Vloge nad 400.000.000 Din.

127 **Rezerve 14.600.000 Din.**

MALI OGLASI

Kose

garantirane, srpe, brusne kamne, železnino in spe-
cijo kupujte pri JOSIPU JAGODIČU v Celju,
Glavni trg št. 14 — Gubčeva ulica št. 2.

Popolnoma brezplačno

dobite začetek prekrasnega romana «V naročju
sreče» v vsaki trafiki ali če še danes pišete upravi
«Družinskega tednika» v Ljubljani, Tyrševa cesta
št. 28/L. 126

Poceni se proda hiša

z gospodarskim poslopjem (četrt orala 136 kvadrat-
nih metrov). Rojko, Nova ulica št. 11, Pobrežje pri
Mariboru. 125

Prima sportne suknjiče po 98 Din

in pumparice po 48 Din dobite le pri Preskerju v
Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 14. 3

130 Jabolčnik — «Jablus».

Tvarina, iz katere lahko napravite izboren ja-
bolčnik ali hruskovec, ne da rabite naraven sadje-
vec ali vino. Prepričajte se!

Glavno zastopništvo: Franc Renier, Podčetrtek.